मन ओथंबुन गेले

(मिश्र कवितासंग्रह - भाग ९)

रचना

डॉ. मंजूषा कुलकर्णी

(साहित्य अकादमी पुरस्कारप्राप्त लेखिका, कवयित्री)

मंजुभारती प्रकाशन

पुणे

मन ओथंबुन गेले (मिश्र कवितासंग्रह - भाग ९)

रचना : डॉ. मंजूषा कुलकर्णी
(साहित्य अकादमी पुरस्कारप्राप्त लेखिका, कवयित्री)
साकेत / २५, जयवंत पालकर मार्ग,
पोद्दार रुग्णालयासमोर वरळी, मुंबई - ४०० ०३०.
भ्रमणध्वनी - ९०८२१६१५२४, ९८२२८३९४९१
Email : drmangushak@gmail.com

कायमस्वरूपी पत्ता : २३१, समर्थ अलंकार, फ्लॅट-२,
कवितांच्या बागेसमोर, ज्योतीनगर,
छत्रपती संभाजीनगर - ४३१ ००५.

प्रकाशक : सौ. उल्का मंगेश कुलकर्णी
मंजुभारती प्रकाशन
'अे' ५०४, महालक्ष्मी पॅलेस,
वेंकटेश शर्विल सोसायटी समोर,
सी.एन.जी. पंपासमोर, पारी कंपनी चौक,
नऱ्हे, पुणे - ४११०४१.

प्रथम आवृत्ती : मार्गशीर्ष शु. ३, शके १९४७
रविवार, दि. २३ नोव्हेंबर, २०२५

अक्षर जुळवणी : सौ. अनिता विनायक भालेराव
क्रिएशन,
जयश्री, १-एन, सेक्टर ए, एन-१,
सिडको, छत्रपती संभाजीनगर - ४३१००३.
भ्रमणध्वनी - ९४२३३ ९६८८१

मुद्रक : स्टार कॉपीयर्स प्रायव्हेट लिमिटेड
कुमठेकर मार्ग, सदाशिव पेठ, पुणे ३०

ISBN : 978-81-988171-6-7

सर्वाधिकार : © लेखिकेच्या स्वाधीन

किंमत : ₹ १५०/-

सर्व रसिकवरांना
सादर समर्पण...

मनोगत

कविता लिहिताना मनाला शब्द सापडतात पण काही वेळा असंही होतं की, शब्द कमी पडतात भावना एवढ्या ओथंबतात की, अक्षरात मावतच नाहीत. 'मन ओथंबुन गेले' हा असाच एक क्षण आहे जिथे मनाने, विचारांनी, आणि भावनांनी एकत्र उधाण घेतलं. जणू आतल्या सागरात भरती आली आणि तिचं पाणी हळूहळू काव्याच्या किनाऱ्यावर ओसंडून आलं. जीवनात काही क्षण असे येतात, जे सांगता येत नाहीत, फक्त अनुभवता येतात. एखाद्याचं स्मित, एखादं न बोललेलं वाक्य, एखादी जुन्या आठवणीची झुळूक सगळं मनात येतं आणि तिथेच थांबतं. तेव्हा मन हळूहळू भरतं आणि मग ओथंबुन जातं. या संग्रहात त्या ओथंबलेल्या क्षणांची नोंद आहे. प्रत्येक कविता म्हणजे एक थेंब, जो मनाच्या सागरातून झरला आहे. माझ्या आधीच्या संग्रहांप्रमाणेच या पुस्तकातही भावना आहेत पण यावेळी त्या अधिक खोल आहेत, अधिक आत्मीय, अधिक अंतर्मुख. या कवितांनी मला स्वतःकडे नव्यानं पाहायला शिकवलं. कधी स्वतःच्या वेदना शब्दात उतरल्या, कधी इतरांच्या हसऱ्या चेहऱ्यामागचं दुःख उमटलं. हे सगळं लिहिताना, मी कुठेतरी स्वतःलाच विचारलं 'खरंच, मन एवढं कसं साठवतं बरं?' त्याचं उत्तर म्हणजे हा संग्रह 'मन ओथंबुन गेले'.

प्रत्येक कवितेचं बीज एका भावनेत पेरलेलं आहे. कधी ती आठवण होती, कधी आत्मसंवाद, कधी कोणीतरी गप्प बसलेला आवाज. मी फक्त त्या भावनांना शब्द दिले बाकी सगळं त्या मनानंच केलं. म्हणूनच या संग्रहातील प्रत्येक कविता माझ्यासाठी एक प्रार्थना आहे, एक स्पर्श आहे, एक श्वास आहे.

'मन ओथंबुन गेले' लिहिताना मला असं जाणवलं की आपण सगळे काही ना काही प्रकारे ओथंबतच असतो. कोण प्रेमानं, कोण वेदनेनं, कोण आशेनं. फरक एवढाच की काहीजण ते व्यक्त करतात, तर काहीजण ते शांततेत साठवून ठेवतात. मी त्या साठलेल्या शांततेला स्वर दिला. कधी शब्दांत, कधी थांबण्यात. कवितेचा सर्वात सुंदर भाग म्हणजे थांबा जिथे शब्द संपतात, आणि मन बोलायला

लागतं. या संग्रहात असे अनेक ‘थांबे’ आहेत. तेथे वाचक स्वतःचं मन ऐकू शकेल कदाचित माझ्या ओळींतून स्वतःची कहाणी वाचेल.

‘मन ओथंबुन गेले’ या शीर्षकातच संपूर्ण अर्थ सामावलेला आहे. ही ओळ फक्त एका भावनेची नाही, तर जगण्याच्या प्रवासाची साक्ष आहे. कारण जीवन असंच असतं कधी ओसाड, कधी ओथंबलेलं. पण त्या ओथंबण्याचाच अर्थ आहे आपण अजूनही जिवंत आहोत, आपल्यात अजूनही संवेदना आहेत. कविता म्हणजे माझ्यासाठी आत्म्याची भाषा आहे. जिथे मनाला स्वतःशी बोलायला शब्द मिळतात. या संग्रहातील प्रत्येक कविता माझ्या आत्म्याचा तुकडा आहे. कधी ती प्रिय व्यक्तीशी संवाद साधते, कधी हरवलेल्या क्षणांना मिठी मारते, कधी स्वतःलाच दिलासा देते. या ओळींत मला मी सापडते, आणि हरवतेही. शब्द म्हणजे माझे आरसे जेवढं मी त्यात पाहते, तेवढंच ते मला उलगडत जातं.

या संग्रहातील बहुतांश कविता प्रेमातून उमटलेल्या आहेत पण ते प्रेम केवळ प्रणयाचं नाही. ते कधी आईचं आहे, कधी निसर्गाचं, कधी मैत्रीचं, कधी आत्म्याचं. कधी फुलासारखं नाजूक, तर कधी सागरासारखं खोल. मला नेहमी वाटतं प्रेमाचं खरं सौंदर्य त्याच्या अपूर्णतेत आहे. जे मिळालं नाही, जे न सांगता राहिलं तेच सर्वात सुंदर असतं. या कवितांनी त्या न सांगितलेल्या प्रेमाला स्वर दिला आहे.

‘मन ओथंबुन गेले’ लिहिताना काही वेळा डोळे पाणावले, काही वेळा ओठांवर स्मित आलं. असं वाटलं मन एकाच वेळी हसतंही, रडतंही, आणि जगतंही. प्रत्येक कविता म्हणजे एक क्षण आहे, जो जगायचा राहिला होता आणि आता शब्दांच्या रूपात पुन्हा जिवंत झाला आहे. वाचक जेव्हा या कविता वाचतील, तेव्हा त्यांना त्यांचं स्वतःचं मन भेटेल. कदाचित त्यांनाही जाणवेल ‘हो, असंच काहीतरी माझ्याही मनात दडलेलं होतं.’ तेव्हा माझं लेखन यशस्वी ठरेल. कारण मी शब्द लिहित नाही, मी भावना शेअर करते. त्या माझ्या आणि वाचकांच्या मनातला पूल आहेत. ज्यावरून दोघं एकमेकांकडे पोहोचतात.

माझ्या कवितांचा एक वैशिष्ट्य असतं त्या कधी ओरडत नाहीत, त्या कुजबुजतात. त्या मोठं सांगत नाहीत, फक्त हलकंसं स्पर्श करून जातात. ‘मन ओथंबुन गेले’ हीसुद्धा तशीच आहे शांत, ओलसर, आणि अंतर्मनाला भिडणारी. मला वाटतं, कविता मोठ्या आवाजात लिहायच्या नसतात; त्या हळुवार

उमलायच्या असतात. जशा एखाद्या थेंबातून गंध पसरतो. हीच गंधाळलेली ओल या संग्रहात आहे. ती वाचकांपर्यंत पोहोचेल, आणि त्यांच्या मनालाही ओथंबवेल अशीच अपेक्षा आहे.

कविता लिहिणं म्हणजे मला स्वतःला जपणं आहे. प्रत्येक ओळीने मी स्वतःला ओळखते, आणि स्वतःला स्वीकारते. या संग्रहाने मला शिकवलं की ओथंबणं ही कमजोरी नाही, ती एक ताकद आहे. कारण जे ओथंबतं, तेच खरं जगतं. ज्या मनात ओल आहे, तिथे अजूनही प्रेम आहे, करुणा आहे, विश्वास आहे. या प्रवासात माझ्या मनात सतत एक ओळ घुमत राहिली. 'शब्द नाहीत, पण भावना थांबल्या नाहीत.' त्या भावना कवितांच्या रूपात साकार झाल्या. आज त्या माझ्या नाहीत; त्या वाचकांच्या झाल्या आहेत. प्रत्येक वाचक त्यांना आपापल्या अनुभवातून नव्यानं अर्थ देईल. कधी ती कविता त्याला दिलासा देईल, कधी वेदना, कधी फक्त शांतता. आणि कधी कधी ती ओळच सांगेल 'मन ओथंबुन गेलं पण हलकं झालं.'

या संग्रहाचं प्रत्येक पान माझ्या आत्म्याचा अंश आहे. हे केवळ शब्दांचं पुस्तक नाही, हे भावना साठवणारं पात्र आहे. जेव्हा वाचक ते उघडेल, तेव्हा त्यात स्वतःचं प्रतिबिंब सापडेल. कारण प्रत्येकाचं मन कधी ना कधी ओथंबुन जातंच

डॉ. मंजूषा कुलकर्णी

प्रस्तावना

कविता ही केवळ शब्दांची वीण नसते; ती हृदयाच्या ठोक्यांत गुंफलेली निःशब्द लय असते. कधी ती हसते, कधी अश्रूंनी न्हाऊन निघते, कधी ती स्वतःला सांगते 'मी आहे, म्हणून हे सगळं आहे.' डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांच्या 'मन ओथंबुन गेले' या नव्या काव्यसंग्रहात हीच अंतःकरणाची लय पूर्णत्वाला पोहोचते. हा संग्रह म्हणजे एका संवेदनशील मनाचा दैनंदिन संवाद आहे स्वतःशी, काळाशी, आणि त्या अदृश्य भावनांशी, ज्या कधी ओळखूनही ओळखता येत नाहीत.

'मन ओथंबुन गेले' हे शीर्षकच इतकं प्रभावी आहे की वाचक वाचनाआधीच एका भावनिक दारातून आत प्रवेश करतो. या चार शब्दांत एक प्रवास आहे. मनाचं ओथंबणं म्हणजे त्याचं संपणं नव्हे, तर त्याचं परिपूर्ण होणं. जिथे भावना इतक्या भरून येतात की त्या काठ ओलांडून कवितेत रुपांतरित होतात. हा संग्रह म्हणजे अशाच ओलाव्याची साक्ष आहे. जिथे प्रत्येक कविता ही एक थेंब आहे, पण त्या थेंबात एक विश्व सामावलेलं आहे.

डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांचं लेखन हे भावनांच्या सौंदर्याला आणि मानवी मनाच्या गुंतागुंतीला एकत्र आणणारं आहे. त्यांच्या कवितांमध्ये शब्द कमी, पण अर्थ खोल आहे. त्या लिहिताना कुठेही आडाखा नाही, कृत्रिम गोडवा नाही, फक्त सत्य निखळ, कोमल, आणि प्रामाणिक.

'मन ओथंबुन गेले' या संग्रहातील कविता वाचताना असं वाटतं, जणू आपण स्वतःच्या अंतर्मनात आरसा धरलाय. त्या ओळींत आपलं प्रतिबिंब दिसतं कधी हसणारं, कधी पाणावलेलं, कधी अगदी शांत. पण त्या शांततेतही एक नाद आहे, एक ओल आहे, जी वाचकाच्या मनावर ठसते. मंजूषा ताईंच्या कवितांचं वैशिष्ट्य म्हणजे त्यांची प्रामाणिकता. त्या शब्दांच्या अलंकारांत हरवून जात

नाहीत. त्यांचं मन जसं आहे, तसं त्या वाचकापुढे उघडं ठेवतात. त्यांच्या कवितेत नाट्य नाही, पण अनुभवाची घनता आहे. त्या भावनांना सजवतात नाहीत, त्या त्यांना जगतात. म्हणूनच त्यांच्या प्रत्येक कवितेत एक श्वास जिवंत आहे.

या संग्रहातील कविता 'मिश्र' आहेत कधी प्रेम, कधी वेदना, कधी आत्मशोध, कधी निसर्गाच्या ओलाव्याने भिजलेली. पण त्यांना जोडणारी समान धागा म्हणजे मनाची ओल. या ओलाव्यात कधी हळवा पाऊस आहे, कधी शांत समुद्र, कधी भरतीच्या लाटांसारखं ओथंबलेलं हृदय. अनेकदा आपण आपल्या भावनांना शब्दात मांडू शकत नाही. पण मंजूषा ताईंच्या लेखणीत त्या सहज उतरतात. त्यांच्या कवितेत शब्दांचा गंध आहे. तो गंध जो पहाटेच्या दवबिंदूसारखा ताजातवाना वाटतो, आणि मातीसारखा ओला.

'मन ओथंबुन गेले' ही केवळ एक भावनांची नोंद नाही; ती संवेदनशीलतेचं जतन आहे. आपल्या काळात जिथे यांत्रिकता वाढते आहे, तिथे या कवितांनी मनुष्यपणाला नवा अर्थ दिला आहे. कवयित्री कधी स्वतःशी संवाद साधते, कधी काळाशी वाद घालते, कधी फक्त शांततेला आलिंगन देते. या कवितांमध्ये 'मी'आणि 'तू' आहेत, पण दोघंही शब्दांच्या पलीकडे जाऊन एकमेकांना अनुभवतात. प्रेम येथे केवळ प्रणय नाही. ते एक अस्तित्वाचं नातं आहे, जिथे दोन मनं नाही, तर दोन श्वास भेटतात.

'मन ओथंबुन गेले' या संग्रहात एक स्त्री आहे ती कोमल आहे, पण कमकुवत नाही; ती भावनाशील आहे, पण स्वतःचा आवाज हरवलेली नाही. ती जे अनुभवते, ते जगते, आणि तेवढ्याच प्रांजळपणे व्यक्त करते. त्या स्त्रीची ओळख केवळ तिच्या भावना नाहीत, तर तिचं संवेदनशील असणं हेच तिचं अस्तित्व आहे.

कवितेचा एक वैशिष्ट्यपूर्ण गुण म्हणजे तिचं शांत बोलणं. मंजूषा ताईंच्या कविता मोठ्या घोषणा करत नाहीत; त्या कुजबुजतात. त्या वाचकाच्या मनात हळूच शिरतात आणि तिथेच स्थिरावतात. कधी त्या एखाद्या आठवणीसारख्या परत परत आठवतात, कधी एका अश्रूसारख्या गालावर ओघळतात आणि त्या क्षणी वाचक आणि कवयित्री यांचं मन एक होतं.

या संग्रहातील भाषाशैली लक्षवेधी आहे. ती अत्यंत साधी, पण गूढ. शब्दांचा ओघ शांत आहे, पण अर्थ खोलवर रुजतो. एखादी ओळ वाचून आपण

काही वेळ थांबतो, कारण ती ओळ आपल्या मनाला हलकं स्पर्शून जाते. उदा. 'ओलाव्यालाही शब्द मिळाले, आणि मन थांबून गेलं.' अशा ओळी म्हणजे अनुभवाचं हळवं दर्शन.

या कवितांचा एक नाजूक सूर आहे. तो निसर्गाच्या, नात्यांच्या आणि आत्म्याच्या एकत्रित नादातून निर्माण होतो. त्यात पाऊस आहे, चांदणं आहे, मातीचा वास आहे, आणि सर्वात महत्त्वाचं म्हणजे माणूसपण आहे. कवितेतली माणूसपणाची झलकच या संग्रहाला विशेष बनवते.

'मन ओथंबुन गेले' वाचताना असं वाटतं की आपण आपल्या हृदयाच्या खोल तळात उतरतो आहोत. कधी एखादी कविता आपल्याला हसवते, कधी डोळ्यात पाणी आणते, कधी काही न सांगता सगळं सांगून जाते. हीच तर खरी कविता जिथे शब्द संपतात आणि अनुभूती सुरू होते.

साहित्याच्या परंपरेत अनेक कवींनी मनाच्या ओलाव्याचं वर्णन केलं आहे. म्हणजेच ही परंपरा संवेदनेची सातत्यपूर्ण वाटचाल आहे. त्या वाटेवर मंजूषा ताईंचं पाऊलही सौंदर्यपूर्ण आहे ना नक्कल, ना आढ्यतेचा प्रयत्न; फक्त स्वतःचं सत्य आणि त्याचं कलात्मक दर्शन. आजच्या काळात जेव्हा शब्द आक्रस्ताळे झाले आहेत, तेव्हा 'मन ओथंबुन गेले' हे शीर्षकच शांततेचं प्रतिक आहे.

या कवितांमध्ये 'राग' नाही, पण सुर आहे; 'दुःख' नाही, पण ओलावा आहे; 'गोंधळ' नाही, पण गांभीर्य आहे. हे गुणच या कवितांना दीर्घायुष्य देतात. प्रत्येक वाचकाला हा संग्रह वेगळ्या प्रकारे भिडेल. कोणी यात स्वतःचं प्रेम पाहील, कोणी हरवलेला क्षण, कोणी आईचा स्पर्श, आणि कोणी फक्त शांततेचा श्वास. कारण ही कविता सांगते 'भावना सार्वत्रिक आहेत, पण त्यांचा अर्थ प्रत्येकाचा स्वतःचा असतो.'

'मन ओथंबुन गेले' हा काव्यसंग्रह वाचकाला शांततेकडे नेतो. ती शांतता म्हणजे उदासीनता नाही, तर एक स्वीकार. जीवनातल्या गोंधळात आपण थांबतो, आणि जाणवतो की ओथंबलेलं मन म्हणजे फक्त भरलेलं नाही, तर समृद्ध झालेलं मन.

या संग्रहाने मराठी कवितेला एक नवा सौंदर्यविष्कार दिला आहे सुसंस्कृत, सोज्वळ, आणि तरीही आधुनिक भावनांचं सशक्त दर्शन. ही कविता काळाच्या पलिकडे नेणारी आहे, कारण ती 'माणूस' या शाश्वत विषयावर आधारित आहे.

मंजूषा ताईंचं लेखन आजच्या नव्या पिढीसाठीही एक दिशादर्शक आहे. संवेदनशीलता ही कमजोरी नाही; तीच खरी ताकद आहे. ओथंबलेलं मन म्हणजे अजूनही जिवंत मन. हेच 'मन ओथंबुन गेले' या संग्रहाचं सर्वात सुंदर संदेश आहे.

श्री. मोहन दाते
दाते पंचांगकर्ते,
सोलापूर

अनुक्रमणिका

१) नाथा पंढरीनाथा ... १५
२) आषाढातील पाऊसधारा ... १६
३) येरे येरे तू पावसा ... १७
४) सांज मोहरे मोहरे ... १८
५) माझा चांदवा तू सदा ... १९
६) तुझे येणे वळवाचा पाऊस... २०
७) ओंजळीतल्या सुखाला ... २१
८) सुख असे का वागते ... २२
९) तू माझ्याकडे वळावे ... २३
१०) तूच मनी सांजवात ... २४
११) मुखवट्यांच्या बाजारी ... २५
१२) हे असंच होतं नेहमी ... २६
१३) जगणं म्हणजे काय? ... २७
१४) तू अशी सुंदरी मनु मंजिरी... २८
१५) माझी सखी ही लाजणी ... २९
१६) मनी श्रावण हा राही ... ३०
१७) अकल्पित वळणांचे कोडे ... ३१
१८) मधुरा राधावरा ... ३२
१९) दिशा दीप असताना ... ३३
२०) सुख स्वर्गीय हे इथेच आहे ... ३४
२१) कधीच नाही ... ३५
२२) काहीच अर्थ नाही ... ३६
२३) पुन्हा पुन्हा मोगऱ्यात दिसशी ... ३७
२४) भाव तुझे दे मला ... ३८
२५) तुझी वाट पाहताना ... ३९
२६) अधीर मन ... ४०
२७) बांके बिहारी ... ४१
२८) बहर होत जोजवणे ... ४२
२९) बाबा एक गल्ला पुन्हा ... ४३
३०) सुरम्य जगणे दिसावे ... ४४
३१) पुन्हा एकमेकांस पहावे नव्याने ... ४५
३२) दिलासा दिला जर ... ४६
३३) असो मोकळे श्वास आकाश तारे ... ४७
३४) आनंद गंध पाणी ... ४८
३५) किरमिजी किरमिजी प्रकाशवाटा ... ४९
३६) तू वसंत जीवनी असूनही... ५०
३७) वाटेच्या वाटेवरती ... ५१
३८) नवीन वाटे चंद्रमा ... ५२
३९) पागोळ्यांचा नाद झरे ... ५३
४०) तुझा चेहरा जणु मोगरा ... ५४
४१) श्वास भरू दे रे मला ... ५५
४२) जिव्हाळा लळा ... ५६
४३) जपणूक ... ५७
४४) माझ्या मनमंदिराचे धाम ... ५८
४५) प्रेम माझे तुझ्यावर ... ५९
४६) धरतीचे ओलेपण ... ६०
४७) डोळा पाऊस मावेना ... ६१
४८) मारू नको शर तू मदना रे ... ६२
४९) हसऱ्या जास्वंदीच्या फुला रे ... ६३
५०) सर वरचढ पडे ... ६४

५१) इंद्रधनूच्या रंगांमधुनी ... ६५
५२) उंदीर मामा उंदीर मामा ... ६६
५३) ओंकाराचे रूप तपस्वी ... ६७
५४) विराजित झाले श्रीगणराज... ६८
५५) देवा गणराया ... ६९
५६) गणराज चरण त्वा धुवावे... ७०
५७) मोदकांचे मोदभरे
खावे फराळ ... ७१
५८) भक्ती तुझी धन हे माझे ... ७२
५९) आरतीला आत्मभान ... ७३
६०) पुत्र गुणेशु ... ७४
६१) उद्या चतुर्दशी तुझी ... ७५
६२) सर्जन जेथे तिथे विसर्जन ... ७६
६३) फिरुनी ये तू जीवनी ... ७७
६४) पूर्वजांचे उपकार हो ... ७८
६५) रंगले तुझ्याच
श्यामरंगी मी ... ७९
६६) मायेस यावी भरती ... ८०
६७) आता पुन्हा नव्याने ... ८१
६८) तार जीवाची
कृष्णसख्या तू ... ८२
६९) आठवणीतला
रम्य सुकाळ ... ८३
७०) कृष्णरंगी रंगलीस राधे ... ८४

(१)
नाथा पंढरीनाथा

घेशी कवटाळुनिया
नाथा पंढरीनाथा
तुझ्या मायेची सावली
लाभो नित माय बापा

कसा कनवाळू देवा
तुझ्या काळजाचा झरा
स्नेह सावली मिळते
जन्म सार्थक बरवा

तुझ्या चरणाशी लीन
सदा चित्त हे असावे
पैलतीरी वैकुंठाचे
ठसे बोलके दिसावे

पंढरीच्या वाटेवर
जीव धावतो ओढीने
श्वास गंधाळती माझे
तुझ्या नामाच्या गोडीने

नाम कधी न सुटावे
जन्मबंधन तुटावे
तुझ्या अंगाखांद्यावर
भक्तीसुखाला लुटावे

दि.०६/०७/२०२५
सकाळी ०७.३७ वा.

(२)

आषाढातील पाऊसधारा

आषाढातील पाऊसधारा
मेघमाळ तोरणे अंबरा
झरझरणाऱ्या सरीसरीतून
एक प्रीतीचा वाहतो झरा

मधेच पडते ऊन चमकते
आणिक मध्ये तेज दमकते
आता वाटते गेला पाऊस
टपटप थेंब नर्तकी ठुमकते

इकडे वर्षा तिकडे उन्हाच्या
खेळ सोंगट्या सारीपाटाच्या
मग डोकावे इंद्रधनू अन
कळ्या फुलाव्या मनरंगाच्या

सांग सांगतो मास मनीचा
दूत हो सख्या मेघा सखीचा
दे संदेशा व्याकुळ गाथा
भाव जाण तू माझ्या मनीचा

अंगावरती येतो शहारा
श्रावणदारीऽऽ आषाढ पहारा
तप्त मनाच्या भूमीवरती
आषाढच हो नित्य उतारा

दि.०७/०७/२०२५
रात्री ११.४७ वा.

(३)
येरे येरे तू पावसा

असा पावसाचा ओला
मार्ग भिजत चालला
तुझ्यावर प्रिये पुन्हा
सखा तुझा हा भाळला

घेत हातात ग हात
किती अंतर चाललो
किती जन्म अबोलाचे
बोल जोडीने बोललो

थंड झुळूक वाऱ्याची
तुला शहारून गेली
बट उडताना जरा
काय कानात बोलली

फुललेल्या बहराला
रंग मदनी चढला
तुझ्या संगतीत राणी
ओढा जगण्या वाढला

येरे येरे तू पावसा
रातीला नि रे दिवसा
कुशीतून माझ्या राहो
तिचा प्रेमळ भरोसा

दि.०८/०७/२०२५
रात्री १२.५७ वा.

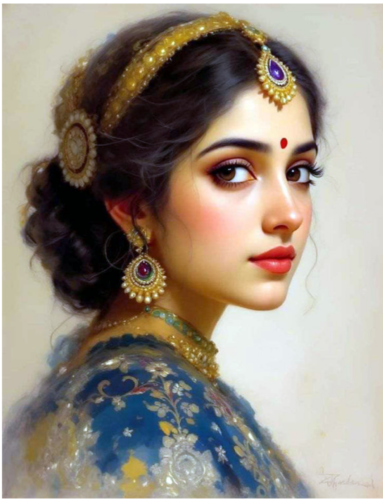

(४)
सांज मोहरे मोहरे

सांज मोहरे मोहरे
तुझ्या आठवात राजा
त्यात होई प्रीतभऱ्या
भावनांचा गाजावाजा

प्रेम निखळ पावन
जशी राधा श्रीहरीला
तुझ्या चिंतनात जगे
श्वास विचारी भरीला

नाही होत भेट कधी
तुझी माझी संगतीला
तरी विणते मी स्वप्न
भाव येती रंगतीला

तुला कळणार कधी
आत झुरणारी प्रिया
हासू दिसे ओठावर
आत घालमेल जीवा

मनपातळीवरले
प्रेम समजून घे ना
एक फक्त तुझी सखी
जगी उमजून घे ना

दि.०९/०७/२०२५
रात्री ११.५३ वा.

(५)
माझा चांदवा तू सदा

चांदण झऱ्याच्या
आज काठावर रमू
एक पूनव मनात
चल तिच्यातून गमू

मन चकोर होताच
भूक चांदण्याची कळे
वाट पाहणे पाहणे
त्यात नाहताना फळे

अशी शीतलता कोठे
कधी कशी सापडावी
भेट आगळी रे तुझी
माझ्याशीच ती घडावी

चांदण्याचा झुला प्रिया
माझ्यासाठी बांध ना रे
माझा चांदवा तू सदा
होशील का सांग ना रे

मग सोशीन कितीही
राती अंधाऱ्या उदास
पुन्हा लाभशील तूच
पुऱ्या चंद्राचा ही आस

दि.१०/०७/२०२५
रात्री १०.४२ वा.

(६)
तुझे येणे वळवाचा पाऊस

तुझे येणेऽऽऽऽऽऽऽ
वळवाचा पाऊस
अचानक दिलासा देत
जाण्याचीही हौस

पण केवढी ती उत्सुकता
तुला सर्वांगावर झेलण्याची
दुःखाने पोळल्यावर
सुखाला पेलण्याची

कधी कधी वाटतं
असू दे विरहाचा दाह
मगच अचानक भेटीची
जन्माला या चाह

एक शिडकाव होऊ दे
तुझ्या वेडातल्या बरसण्याचा
सारा शिणवा जाऊ दे
माझ्याही तरसण्याचा

मग पुन्हा वाट पाहीन तुझी
चटक्यांना सोसत
मनात वळवाच्या सरींना
आसवांनी पोसत

दि.११/०७/२०२५
रात्री ११.५१ वा.

(७)
ओंजळीतल्या सुखाला

ओंजळीतल्या सुखाला
कुणी दाखवा आरसा
पहा डोळ्यात सोहळा
सदा ना दिसे फारसा

सुख हवे म्हणोनिया
किती उठाठेव होई
दुःख पदरातलेही
मग हिरमुसू जाई

थोडीशीही दाखवे ना
कुणी सोसण्या तयारी
सुख घरी मनी आणि
हवे उभे सदा दारी

सुख थांबते कशाला
आहे ठाऊक का तुला
वाट पाहते ते कसे
दुःखा हाताळतो खुळा

आधी सोसणे जरासे
मग सुख सुखकर
दुःखा कोसणे म्हणून
वेड्या आता बस कर

दि.१२/०७/२०२५
रात्री ११.४३ वा.

(८)
सुख असे का वागते

ओंजळभर सुखासाठी
जीव गहाणेला
काऽऽय उपयोग
सागराचा तहानेला

जन्म जातो शोधण्याला
सुखाची तिरीप
दुःखाचंच तन वाढं
रब्बी वा खरीप

चांदण्याची भूल असे
हूल सुख देते
किती काही बदल्यात
सुख हो मागते

पावसाची सर हवी?
आधी ग्रीष्मी चटके
मोदभरे क्षण हवे?
खिन्न काळाचे फटके

मागे पळताना
हाती कधी ना लागते
कधीच कळे ना
सुख असे का वागते

दि.१३/०७/२०२५
सायं ०५.५४ वा.

(९)

तू माझ्याकडे वळावे

असतोस तू समोरी
पाहण्यास का कचरतो
आहे मनात मी का
सहजी मला विसरतो

हे प्रेम माझे तुजवर
आहे किती दिसांचे
हे भाव माझे प्रियवर
जणू बघ मयूरपिसांचे

तू जाणतो की नाही
माहीत मला न काही
परि एकदा तरी रे
डोळ्यात प्रीत पाही

म्हणतात लोक वेडे
प्रेमात ना पडावे
मज सांग ना सख्या मग
हे जग कसे घडावे

तू विश्व माझे आहेस
किंचित तरी कळावे
वळणावरी जरासे
तू माझ्याकडे वळावे
तू माझ्याकडे वळावे

दि.१४/०७/२०२५
११.२७ वा.

(१०)
तूच मनी सांजवात

किती वाट मी पहावी
एका नजरेची भूक
असा काय गुन्हा झाला
झाली कोणती रे चूक

कुठे जाऊ तुझ्याविना
माझे जग तूच तू रे
सांग उदास मनाला
प्रिया कशी सावरू रे

वाटे दिसेल सजना
आजतरी कुठे मला
दिस जाईल कधी रे
मनासारखा ह्या भला

पाहशील एकदाच
तुझी मीरा मीच राधा
युगं पालटून गेली
प्रीतरिवाज हा साधा

मन गुंतले तुझ्यात
तूच सामावला आत
तूच सकाळ नि रात
तूच मनी सांजवात

दि.१५/०७/२०२५
रात्री १२.९४ वा.

(११)
मुखवट्यांच्या बाजारी

मुखवट्यांच्या बाजारी
मुखवटे मांडलेले
सुख वेचण्या निघता
दुःख असे सांडलेले

आत वेगळे विचार
मुखवट्यांचा संसार
लटकेच हासू आसू
क्षणी महाल,खंडार

भावनांच्या जन्मगावी
कोंडमारा हो त्यांचाच
मुखवटे वाचवती
बोलबाला हो यांचाच

कधी कुणाला कळती
कधी कधीच ना कळे
मुखवट्यांच्या मागचे
कोडे कधीच ना वळे

मुखवटा खरा आहे
का हो आहे हा चेहरा
मुखवट्याच्या मागचा
शोधा दडला चेहरा

दि.१६/०७/२०२५
रात्री १२.३० वा.

(१२)
हे असंच होतं नेहमी

हे असंच होतं नेहमी
हरखून पाहणं
तुझ्या रूप चांदव्यात
मनसोक्त नाहणं

हे असंच होतं नेहमी
डोळ्यामध्ये राहणं
तुझ्या भावनदीमध्ये
लाट होऊन वाहणं

हे असंच होतं नेहमी
पैंजणात गाणं
रुणुझुणु नादामध्ये
भारावून जाणं

हे असंच होतं नेहमी
काकणांची किणकिण
जीव माझा झुरताना
फडफडे मिणमिण

हे असंच होतं नेहमी
दुर्लक्ष तुझं
तू सहजीच विसरणं
अन ...उध्वस्त गाव माझं
हे असंच होतं नेहमी

दि.१७/०७/२०२५
सकाळी ०८.५३ वा.

(१३)
जगणं म्हणजे काय?

जगणं म्हणजे काय?
रोज उत्साहाला नवे पाय
मरगळ झटकून उगवू आपण
अंधाराचे कसले काय

जगणं म्हणजे काय?
नवा दिवस नवा गाव
रोज नव्यानेच आपुल्या
काळजाचा घेणे ठाव

जगणं म्हणजे काय?
मुखी हासू दडवू घाव
जगण्याच्या मैदानात
जिंकायाचा डाव

जगणं म्हणजे काय?
क्षमा करण्याचे नाव
मनामध्ये जपू सारे
कोमलसे भाव

जगणं म्हणजे काय?
बीज कोंब होत जाय
शिशिराच्या आघातांवर
वसंताचा कोमल पाय

दि.१८/०७/२०२५
रात्री ११.०९ वा.

(१४)
तू अशी सुंदरी मनु मंजिरी

तू अशी सुंदरी मनु मंजिरी
रेखीव कलाकृती
ईश्वर सांगू पाहे ऐसी
ललनेची संस्कृती

मनात माझ्या उमलून देशी
मदनरती गोजिरी
मोरपिशी मोहरे भावना
प्रिया अशी साजिरी

तुझ्या केशकुंतली रुळे जो
सुगंधाळला गजरा
खिळून राहती तुझ्यावरी बघ
वेडावून गे नजरा

वसन रेशमी अंगावरती
खुलवीत जा सौंदर्या
उसळून लाटा भरती येई
उधाणलेल्या दर्या

अंगोपांगी बहरून आले
ऋतू सोहळे सारे
तुझ्याच कस्तुरगंधी वेडे
होत वाहती वारे

पहा एकदा मृगनयनी हे
कटाक्ष पडू दे मोहक
जगणे होईल सार्थक माझे
स्वप्न सत्य आरोहक

दि.१९/०७/२०२५
रात्री ०९.०४ वा.

(१५)
माझी सखी ही लाजणी

आठवात रमलेली विचारात गमलेली
माझी सखी ग साजणी
मूर्त रेखीव कोरली तीत लावण्ये भरली
माझी सखी ही लाजणी

गोडव्यात भिजलेली मधुरिमा ही माधुरी
भाग्यरेखा माझी झाली
जीवनात चांदण्याची पखरण तिने केली
मनोरमा होत आली

तुला कसे सांगू प्रिये तूच प्रीतभरी गाणी
तूच माझी प्रिय राणी
गंध भुलवीत जातो वारा सलगी करतो
निशिगंधा रातराणी

जसे चित्र काढलेले तू ग इतुकी देखणी
जणू शशीची रोहिणी
रुपगोडी ती अजोडी तुझी माझी जन्मजोडी
कामदेवाची मोहिनी

तुझी आस माझ्या जीवा जीव तुझ्यात रहावा
तुझ्या प्रीतीत नहावा
तुझ्या मोहात पडलो जणू कोंदणी जडलो
भाव तुलाच वहावा

दि.२०/०७/२०२५
रात्री ०७.५३ वा.

(१६)
मनी श्रावण हा राही

श्रावणातल्या उन्हाचा
थाट कुणी हो सांगावा
लपाछपी डाव चाले
आलो म्हणून कांगावा

आले वाटते झणीच
होते गुडूप ढगात
सरी पावसाच्या येती
आनंदून या जगात

बरसता धार ओली
ऊब उन्हेरी देते ना
आस श्रावणी मनात
जागा जिव्हाळी घेते ना

सार जीवनाचे जणू
खेळ क्षणाचाच सारा
आता पडे ऊन आता
सरीवर झुले वारा

सारे दिसते नि जाते
असते नसते काही
सारे सोडुनिया द्यावे
मनी श्रावण हा राही

दि.२१/०७/२०२५
रात्री ११.२९ वा.

(१७)
अकल्पित वळणांचे कोडे

वळण खुणावे चालून जाता
जरा वळावे म्हणुनी
वाट शिकवते येथून काही
सहजी कळावे म्हणुनी

सरळसोट मग चालून जाता
धोपटमार्गावरुनी
जरा बघावे वळता वळता
मनास वळते करुनी

वळण जीवाला लागावे मग
आटापिटा मोठ्यांचा
ओळखून घ्या म्हणती चाली
बाजार चाले खोट्यांचा

वळण जिभेला शब्दफुलांचे
वळण जगाया लागे
वळण लावण्या वळणावरती
वळता वळण हे वागे

म्हणून कधी ते वळण खुणावे
वळून पहावे थोडे
अकल्पित वळणांचे सोडू
नये कधीही कोडे

दि.२२/०७/२०२५
रात्री ११.४९ वा.

(१८)
मधुरा राधावरा

प्रिया श्यामसुंदरा ये घरा
पहा प्रियेला जरा
माझ्या मनीचा अर्पण तुजला
प्रीत भाव रे खरा

घेईन हाती मृदुल तव करा
मधुरा राधावरा
मिटल्या नयनातून वाच ना
राधाराणी जरा

शब्द फिके मज मौनापुढती
काळजात रे झरा
प्रीत वाहते पहा राजसा
झुरते मीलना धरा

सदा राहते तुझ्या जवळी ती
सोडते ना अधरा
होऊ बासरी मनात वाटे
छेडून पावन स्वरा

आज धुंदले क्षण इथले हे
आस येऊनी भरा
राधामोहन सत्व जागते
जग भासे भास्वरा

दि.२३/०७/२०२५
रात्री ११.३५ वा.

(१९)
दिशा दीप असताना

अंधारातल्या निराशेला
दूर देत ढकलून
दिवे आपल्या ज्योतींच्या
पाकळ्यांना उमलून

जो उजेड देतात न
त्यांचीच तर आठवण
आज दीप अमावस्या
दिव्यांची साठवण

घासू पुसू उजळवू
उजळवणाऱ्यांना
तेज देऊ नेहमी
तेज पाजळवणाऱ्यांना

पूजा करू मनातल्या
भक्ती तेज रूपाने
दीप म्हणून जगू या न
तेजळल्या स्वरूपाने

अंधाराला का घाबरा
मनी दीप वसताना
तुझे आहे तुजपाशी
दिशा दीप असताना

दि.२४/०७/२०२५
रात्री ११.२१ वा.

(२०)
सुख स्वर्गीय हे इथेच आहे

तुझ्या नि माझ्या मनातले तर
भल्या पहाटे घडून गेले
अबोल होऊन बकुळ म्हणते
नवेच काही फळून आले

किती दिसांचा असा दुरावा
क्षणात आता मिटून गेला
पुन्हा नव्याने रतीमनावर
मदनबाण हा सुटून गेला

अलगद माझे केस मोकळे
गंध पसरुनी दिगंती उरती
शयनकक्ष बघ महाल झाला
शृंगाराला येऊन भरती

स्पर्श दिलासे हलके उसासे
कळ्या उमलल्या मनात काही
तुझ्या नि माझ्या भेटीतून हे
भाव अनामिक उठले पाही

सरली निशा उजडूनी उषेला
अजूनही मी तिथेच आहे
तुला पाहते जवळ राजसा
सुख स्वर्गीय हे इथेच आहे

दि.२५/०७/२०२५
रात्री ११.४९ वा.

(२१)
कधीच नाही

भेटावयास कोणी,
आले कधीच नाही
मीही उगा कुणाची,
झाले कधीच नाही।।

कोणी म्हणे कुठे
हा फुलला वसंत आहे
ते बोचरे खुपावे
भाले कधीच नाही ।।

भेटीत तृप्तताही
वाटे कुणास येथे
कोणास भेटण्याला
गेले कधीच नाही ।।

प्रीतीस माणसाची जोडी
हवी कशाला
भेटून सौख्य येई
खात्री कधीच नाही ।।

शब्दांस सांगते मी
अर्थात नाहण्याला
काव्यात शर्थ केली
दावा कधीच नाही ।।

दि.२६/०७/२०२५
रात्री ०९.२४ वा.

(२२)
काहीच अर्थ नाही

कोणास दोष द्यावा,
काहीच अर्थ नाही
केली म्हणून मीही,
त्याची न शर्थ काही।।

हातात रेखिलेल्या
रेषा पुसून जाता
जाणून घेत जावे
कर्तव्य कर्म काही ।।

येऊन वादळांनी,
करताच ध्वस्त सारे
कोठेच ना मिळावी,
लपण्यास गर्त पाही ।।

दु:खातिरेक होता,
होते कृपा तयाची
येता विनम्र भावा,
मानाने हर्ष साही ।।

सांगायचेच आहे,
त्याला तुला कधीचे
घेशील ओळखून,
काहीच व्यर्थ नाही ।।

दि.२७/०७/२०२५
सकाळी ११.१४ वा.

(२३)
पुन्हा पुन्हा मोगऱ्यात दिसशी

पुन्हा पुन्हा मोगऱ्यात दिसशी
प्रिये तू गंधाची राणी
उमलून आल्या टवटवीत त्या
कळ्यांसवे सुमने आणि

भर उन्हाळ्यातील तप्तशा
झळा अनावर साहताना
जीवनात तू फुलून येते
रूप मोगरी पाहताना

तू आली अन जन्म सोहळे
रोज परिमळे खुलती मळे
तुझ्या मनाचे सुरभित अत्तर
सौंदर्याचे गोड खळे

जशा मुलायम पुष्प पाकळ्या
तुझ्या कपोली तशा खळ्या
मनात आनंदाच्या फुटती
कसे सांगू प्रियतमे उकळ्या

रोज वाटते तुला मिठीतून
सौरभासवे भरताना
दरवळ पसरून जाती चहुकडे
स्वप्नातुन तू उरताना

दि.२८/०७/२०२५
रात्री ०९.०९ वा.

(२४)
भाव तुझे दे मला

फुला कोवळ्या गर्भरेशमी
भाव तुझे दे मला
सांग कसा मी वाऱ्यावरती
अलगद घेऊ झुला

फांदीवरती डोलडोलूनी
कसे हसावे बरे
किती वादळातुन ताठ कण्याने
कसे असावे बरे

आनंदाचे परागकण मनी
सांग कसे ठेवावे
प्रिया काळजाच्या समईतून
नित्य कसे तेवावे

गंध देऊनी रसिकवरांना
बोल कसे रिझवावे
आल्हादाच्या पाऊसधारा
बरसून कसे भिजवावे

प्रियाहृदय पाकळीचा आता
कसा मी घ्यावा ठाव
अंतःकरणी तिच्या कसे बरे
माझे कोरावे नाव

दि.२९/०७/२०२५
रात्री ११.२५ वा.

(२५)
तुझी वाट पाहताना

तुझी वाट पाहताना
मन आठवात बुडे
तुझ्यासवे आकांक्षांच्या
नभांगणी मग उडे

तुझी वाट पाहताना
डोळे वाटेला लागती
भाव निरनिराळे ते
समजुतीने वागती

तुझी वाट पाहताना
खोल आस पाठवते
तुझे माझे गोड क्षण
सहवासी साठवते

तुझी वाट पाहताना
जळ तरळे लोचनी
मिटता उघडताही
ओलीचिंब का पापणी

तुझी वाट पाहताना
तुला कुशीत मी घेते
तुझ्यासवे रे राजसा
जन्म सुखावून देते

दि.३०/०७/२०२५
रात्री ११.३८ वा.

(२६)
अधीर मन

अधीर मन सुधीर त्यास
राखून ठेवू कसे
सांग मी निवांत श्वास
राजा घेऊ कसे

कोसळता आठवणींचा
पाऊस रुणुझुणु गाता
मन माझे हे किती बांधू मी
तुझ्याच मागे जाता

उगाच वाटे आला की तू
मला कवेतून भरशील
तसाच माझ्या कुशीत तुही
सदैव जवळी उरशील

धडधड वाढून काळीज होते
वरखाली ते भाते
मन मीलनी रंगून जाते
मदन रतीचे गाणे

नाही आता सांभाळता
येतं मला माझं मन
उडू देते मीही त्याला
नवे नवे देत गगन

दि.३१/०७/२०२५
सायं ०६.४९ वा.

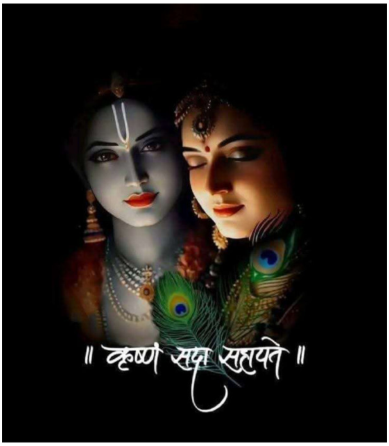

(२७)
बांके बिहारी

एक हाक हृदयातून
ऐक मोहना
मी तुझीच प्रियसखी रे
हृदयी पाह ना

मिटलेल्या नयनातून
बिंब तुझे श्याम
आत्मरुप तूच आणि
श्यामा माझे नाम

किती युगे लोटली रे
तूच एक आस
तूच सत्य तूच नित्य
तरीही तूच भास

तूच मोरपीस मनी
फिरते अलवार
राधिकेचा आत्मबाह्य
तूच शृंगार

तूच भाव धाव पाव
कृष्ण मुरारी
सावळ्या तू राजसा रे
बांके बिहारी

दि.०१/०८/२०२५
रात्री ११.११ वा.

आत वेगळे हर्ष धुमारे
परागकण असताना
कशास चिंता नवं घडण्याची
जन्म मुठीत वसताना

रंग निराळे स्पर्श आगळे
छंद सुमन मन वेडे
हळुवार सांगते कुसुम कळीतून
स्वप्नं रोज मज छेडे

रोज उमलते कलिका जीवनी
रोज वेगळे जगणे
म्हणून म्हणते ऋतू ऋतूंना
बहर होत जोजवणे

दि.०२/०८/२०२५
दुपारी ०४.४९ वा.

(२८)
बहर होत जोजवणे

फुलाफुलांच्या राज्यामध्ये
गंध मळे पसरले
मनामनातील भाव मल्मली
पाकळीत विसरले

हसणे केवळ हसणे माहीत
पुष्प रुदन घडते का
उधाण वारे वादळ वर्षा
दुःख ते सापडते का

(२९)
बाबा एक गल्ला पुन्हा

बाबा एक गल्ला पुन्हा
नव्याने दे मला
खळखळाट सुखाचा तो
ऐकू दे ना मला

आता तुझी लाडकी रे
संसारी बुडाली
तुझी बाळ परी दूर
देशाला उडाली

अजूनही खिशातून
तुझ्या सुख नाणे
तुझ्या सोबतीने माझे
बाळबोध गाणे

आता बाबा तुझ्या साठी
मीच गल्ला घेईन
रोज काळजी प्रेमाचे
तुला नाणे देईन

साठवून ठेव मग
फोडू एकेदिवशी
लहानपणी फोडून
खुश होतसे मी जशी

तुझ्या माझ्या नात्यातल्या
संपदेचा गल्ला
बापलेकींच्या मायेवर
कोण मारू शके डल्ला

दि.०३/०८/२०२५
सकाळी ०५.२१ वा.

(३०)
सुरम्य जगणे दिसावे

असे वाटते इथे रमावे
निवांत निळ्या नभतळी
सरोवरातील प्रतिबिंबाचे
चित्र मोहवी जळी

पाचू पसरले मन हे विसरले
इथेच मी त्यावेळी
शोधून घेईन स्मृतींस नेईन
भुलून याही वेळी

आकाशातील शुभ्र पांढऱ्या
ढगात स्वप्न हे वाहे
तरंगून मी हलके हलके
त्या नगरीतच राहे

फुले उमलुनी गाती गाणी
सुरेल स्वर सांगाती
पर्वतरांगा निळसर हिरवट
अनवट वाटा जाती

पुन्हा पुन्हा मी इथेच यावे
जरा बसावे हसावे
पुन्हा पुन्हा मज मनास येथे
सुरम्य जगणे दिसावे
सुरम्य जगणे दिसावे

दि.०४/०८/२०२५
सकाळी ०८.१८ वा.

(३१)
पुन्हा एकमेकांस पहावे नव्याने

खुणा सोबतीच्या
मनी या जपाव्या
कळ्या मोगरीच्या
मनी मग खुलाव्या

तुझे माझे हातात
हे हात आले
जणू स्पर्श उमलून
नवे धुंद झाले

तुझे माझे हे
शब्द गुंतून जाता
असे अर्थ जगण्यास
येतील आता

नव्या पावलांनी
नव्या वाटा घ्याव्या
नव्या चांदण्याच्या
ह्या भेटी घडाव्या

जरा चालुनी
जात रहावे नव्याने
पुन्हा एकमेकांस
पहावे नव्याने

दि.०५/०८/२०२५
सकाळी ०९.३१ वा.

(३२)
दिलासा दिला जर

दिलासा दिला जर जरासा जरा रे
मिळे आसरा पाखराला खरा रे

तुझी दिव्यता भव्यता कोण जाणे
प्रभू सांग पै तुजसी कोठे पहाणे

असे वाटते कर्म कुठले हे मिळते
कधीचे कुणाचे कसे पुण्य फळते

तुला कोठुनी गवसती पाप पुण्ये
कसे निर्मितो नग नद्या नि अरण्ये

असे दे मला झोळी भरली असू दे
तुझे नाम ओठी सदाची वसू दे

दि.०६/०८ २०२५
रात्री ११.२३ वा.

(३३)
असो मोकळे श्वास आकाश तारे

नको चंद्रतारे ते स्वप्नील धुमारे
मला दे सख्या तू माझे माझे किनारे

नको देऊ काही तू उपमा नव्याने
जपावे मला मी जशी आहे ना रे

नको दूषणे भूषणेही तुझी ती
मला नित्य प्रेमात तू पाह ना रे

नको देऊ वचने उद्याची कधीही
जगू दे मला आजचे धुंद वारे

नको बंद कोशी मला जखडू राजा
असो मोकळे श्वास आकाश तारे

येईन जेंव्हा तुझ्या सोबतीने
जपावे तू सन्मान स्त्रीत्वाचे सारे

दि.०७/०८/२०२५
रात्री ११.४३ वा.

(३४)
आनंद गंध पाणी

दिसलास स्पष्ट आता
गेले धुके विरून
आले समोर सारे
भेटीतले स्मरून

शीतल मधुर तराणे
आपुले इथेच घडले
प्राजक्त भावनांचे
अलगदसे हाती पडले

समजून घेत गेलो
उमजून रे नव्याने
आता उजळल्या वाटा
अन राती काजव्याने

वाटे नवीन आता
झाले रे तेच नाते
मीही आता नव्याने
त्या वाटेवरती जाते

माझ्या मनात कोकीळ
गातो वसंत गाणी
डोळ्यात पाझरे अन
आनंद गंध पाणी

ठेवा जपून ठेवून
तू ठेव दे मला ती
भेटन मीही तुजला
हवी प्रेयसी तुला जी

दि.०८/०८/२०२५
रात्री ०७.४३ वा.

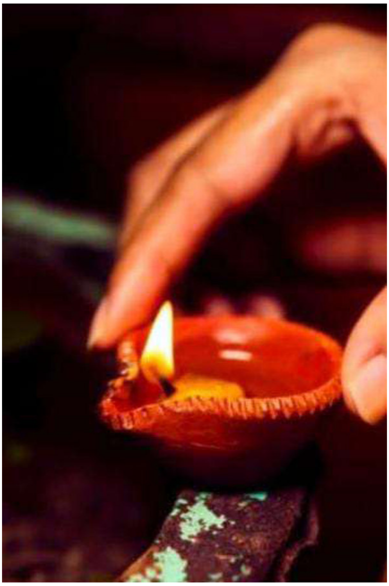

(३५)
किरमिजी किरमिजी प्रकाशवाटा

किरमिजी किरमिजी प्रकाशवाटा
मार्ग काढू या नवा
मिळेल तेथे तेजवारसा
मनास जो जो हवा

एक इवलुशी फट मोकळी
त्यात किरण घुसतो ना
एक इवलुसा प्रकाश देऊन
किती रम्य दिसतो ना

देणे असावे तेजोमय नित
उजळून दाही दिशा
एक नव्याने उजवून द्यावी
रोज वेगळी उषा

अंधाराचे फाडून जाळे
एक प्रभा पसरावी
रात अशी ती कुट्ट काळी मग
नित्य नेमे विसरावी

आत कवडसा जपता जर का
आला प्रत्येकाला
एक दिवस मग नवा नवा रोज
येईल हो उदयाला

दि.०९/०८/२०२५
रातडी १२.३८ वा.

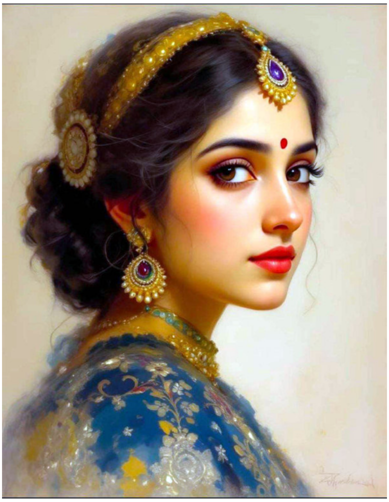

(३६)
तू वसंत जीवनी असूनही

अपराध न कळता घडला हा
मी तुला दुखावून गेलो
जीवनात आली तू माझ्या
मी स्वतः सुखावून गेलो

असे कसे मी वागून जातो
मला कळतंच नाही ग
मी ठरवतो तरी कसे
काही नेमके राही ग

तू वसंत जीवनी असूनही
मी शिशिर गळती तुज देतो ना
कारण नसता तुझा दुरावा
ओढवून मी घेतो ना

तू उदास होऊन बसते आणिक
मन माझे ना लागे कुठे
कळले आता तुझ्याविना हे
जीवन निष्फळ रोज इथे

सोड सखे मज करी क्षमा तू
पुन्हा असे न मी वागेन
जसा सखा तुझ्या मानसीतला
निश्चित तुजला लाभेन

दि.१०/०८/२०२५
रात्री १०.४३ ,वा.

(३७)
वाटेच्या वाटेवरती

डोहात अंधाराच्या
बुडून गेल्या वाटा
हळूच त्यातच बोचे
सलणारा हा काटा

आठवणींच्या गुहेतून
वाट कशी काढावी
इथे बुडून जाते मी
अशी ओढ वाढावी

वाटेच्या वाटेवरती
हरवली वाट सापडते
नसे दूर ते जवळी
कधी असेच अलगद घडते

मग स्मृती कधी करतात
भूतकालीन वाटाघाटा
पदरचा तयाने काही
होत जाई कधी का घाटा

मी धुंडाळत जाते ना
तो तुझा मोलाचा वाटा
मग वाट वेगळी वाटे
मी सूर नव्याने गाता

दि.११/०८ २०२५
रात्री ११.५८ वा.

(३८)

नवीन वाटे चंद्रमा

नवीन वाटे चंद्रमा
नवी नवीच पौर्णिमा
नव्या ऋतूत सांगते
तुला प्रिया ही उर्णिमा

नवीच रात वाटते
नवी सखी ही भेटते
नवीन ज्वाल मन्मनी
नवीन स्पर्षे पेटते

नवीच जादू फेकते
शीत किरण सुंदरी
नव्या जगात डोलते
नवी दिशा का अंबरी

नवीन पाझरे पहा
अमृताचे चांदणे
दैवी लेणे प्रीतीचे
चांदणीचे सांगणे

नव्याच राज्यडंबरी
स्वप्न देखणे फुले
एक चंद्रमा मनी
रोज प्रियवरा डुले

दि.१२/०८ /२०२५
रात्री १०.४० वा.

(३९)
पागोळ्यांचा नाद झरे

पागोळ्यांचा नाद झरे....
झरझर झरझर धार सरे
आठवणींच्या हिंदोळ्यावर
जीवन भासे रम्य खरे

पागोळ्यांचा नाद झरे......
तू येशील का सांग बरे
काळ्या मेघांतून सापडे
प्रथम भेट मल्हार ठरे

पागोळ्यांचा नाद झरे......
मिठी ओलसर गंध उरे
फुलात मिटल्या भावभावना
हळूच दरवळती अत्तरे

पागोळ्यांचा नाद झरे......
दाही दिशी सौरभ पसरे
मृद्गंधाच्या ओढीपोटी
स्वर्ग भूवरी हा उतरे

पागोळ्यांचा नाद झरे......
ताप कोणता मन विसरे
श्रावणसरीत तनु तरतरीत
गीत अधरी उमले हसरे

पागोळ्यांचा नाद झरे......
पागोळ्यांचा नाद झरे......

दि.१३/०८/२०२५
रात्री ११.४८ वा.

(४०)
तुझा चेहरा जणु मोगरा

फुलांचा गंध दरवळला
कुठे हा मोगरा फुलला
सखे तुजवर पुन्हा वेडा
तुझा प्रियतम असा भुलला

जरी उमलून तो येतो
वनातून अंगणातून वा
कसे भाळून मन जाते
मोहवी मोगरी ताटवा

कशाला सांग हे हळवे
मनाचे चित्र रेखीयले
रंगरूपासवे कुसुमे
सुंदरे ऐसें देखीयले

वाटती दूत प्रीतीचे
सुगंधी अक्षरे होऊन
मनाला भूल त्यांची ही
मदनशर घ्यावे की पाहून

तुझा चेहरा जणु मोगरा
ओढीने ओढतो मजला
होऊनी मोगरा राणी
मी जीवनगंध देई तुजला

दि.१४/०८/२०२५
सकाळी ०८.३२ वा.

(४१)
श्वास भरू दे रे मला

श्वास भरू दे रे मला,
मोकळे जरा असे
मिटून लोचनांस मजसी
चित्र वेगळे दिसे

रम्य सृष्टी संगती
गीत उमटते नवे
स्वप्नं पाहू दे मला
त्यात लाभे जे हवे

सजविलेली मी तनु,
हळवी मृदुली ही मनु
रोमरोमी सांधते
प्रीतवीण कणकणु

आतले आवाज
मी ऐकते जरा जरा
गंध एक आगळा
हुंगते खरा खरा

सोड थोडे एकटीस
एकटी मी बोलते
वेलीवर फुलांसवे
हलके हलके डोलते

दि.१५/०८/२०२५
रात्री ११.५८ वा.

(४२)
जिव्हाळा लळा

जिव्हाळा लळा शब्द नाहीत केवळ
ते भावबंधातले कोश प्रेमळ

असे जर कुणाला लळा लागलेला
जिव्हाळा कुणाचा असा लाभलेला

न सुटतो कधीही न फिटतो कधीही
किती देई बळ जन्मजन्मांतरीही

जयांना मिळे लाभे आणि जिव्हाळा
मनी दाटतो एक भावुक उमाळा

खरी काळजाची ती आहे श्रीमंती
टिको काही ना राहो जिव्हाळा युगांती

दि. १७/०८/२०२५
रात्री १२.४३ वा.

(४३)

जपणूक

जपणूक करावी मनधाग्यांची
मनापासुनी जपताना
किती प्रेमाचे बंध ओलावे
हळवे अलगद टिपताना

या हृदयाचे त्या हृदयाला
सांगून द्यावे न बोलता
शब्द जिथे थांबती हारती
बहरून येई भावलता

एकतरी मज मिळो जीवनी
रंग मनाचे जपणारा
तारा असावा हृदयाकाशी
आनंदाने दिपणारा

गुजगोष्टींच्या हिंदोळ्यावर
उंच झुलावे मनोमनी
आहे कुणीतरी माझे वाटे
आत भावना क्षणोक्षणी

कुणी शिकवावे कसे जपावे
कोमल भावमनास प्रिया
आतून एका ओढीपोटी
आपसुक घडते जपणे क्रिया

दि.१८/०८/२०२५
सकाळी ०८.२२ वा.

(४४)
माझ्या मनमंदिराचे धाम

आला आला बाळकृष्ण
सवे गार्यींची खिल्लारे
शिकवती पक्षिणही
नाद वेणुचे पिल्ला रे

जन्म अष्टमीला होतो
बाळ जगता तारतो
दुःख दैन्य सारे आता
कृपे दूर हा सारतो

राऊळात नाद घंटा
मनमोहन हासतो
कुणा प्रियतम गुरू
कुणा सखा हा भासतो

छेड बासुरीस देवा
तुझ्या सुरात रमू दे
मन चित्त आत्मभाव
सारे भक्तीत गमू दे

तुझे बाळ रूप असो
असो कोणतेही नाम
जन्मोजन्मी तूच माझ्या
मनमंदिराचे धाम

दि.१६/०८/२०२५
सकाळी ०८.४३ वा.

(४५)
प्रेम माझे तुझ्यावर

प्रेम माझे तुझ्यावर
आहे किती सांगू कसे
सांगते इतकेच की
ते न या जन्मीचे असे

वाटते कैसे कुठूनी
जुळती धागे भावनांचे
चालती हे खेळ येथे
रचयित्याच्या कल्पनांचे

मी असे कर्ता हा भ्रम
ठरलेले सारे कधीचे
नाट्य येथे घडते केवळ
लिहिलेले आहे आधीचे

शोधते मी का असावी
ओढ इतकी ही मनाला
वाटते जवळी असावा
राजसा तू क्षणक्षणाला

केवढी ही पूर्तता
जन्मांतरीची चालते
म्हणुनी येथे कोणीतरी
कोणावरी नित भाळते

दि.१९/०८/२०२५
रात्री ०८.०४ वा.

(४६)
धरतीचे ओलेपण

धरतीचे ओलेपण
दिले नभाने आंदण
तिचे हरपले मन
दूत झाले मेघागण

धारा बरसती कशा
थेंबथेंबातून आशा
स्पर्श होता देती हर्ष
भिजलेल्या दिशा दिशा

मेघ मल्हार छेडती
सूर नवे कानी येती
टप टप स्वर आता
नवे जन्मगीत गाती

कुस उजवते तिची
आत बीज तरारते
अंकुराचे कोंब आता
उरातून ती भरते

रंग हिरवा उमले
तिचा गर्भ पोसताना
माय माऊली धरित्री
सार्थ गंध हसताना

तीच वसुंधरा नवी
जणू येते जन्माला
ओलेपण बाईपण
आईपण सांगण्याला

दि.२०/०८/२०२५
रात्री ११.५८ वा.

(४७)

डोळा पाऊस मावेना

डोळा पाऊस मावेना
आभाळात घुसळण
इंद्रधनू पुसटसे
सप्तरंग मिसळण

डोळा पाऊस मावेना
सरीवर सरी येती
जुन्या आठवांनी मना
गावा अलगद नेती

डोळा पाऊस मावेना
तिथं घर भिजलेलं
एक अंगण आठवे
जिथे बाल्य रुजलेलं

डोळा पाऊस मावेना
मन माझं भांबावलं
एका क्षणी पावसाच्या
मागे मागे का धावलं

डोळा पाऊस मावेना
ऊत भावनांना फार
फिरे काळजात जणु
मोरपीस हळुवार

दि.२१/०८/२०२५
रात्री १२.३७ वा.

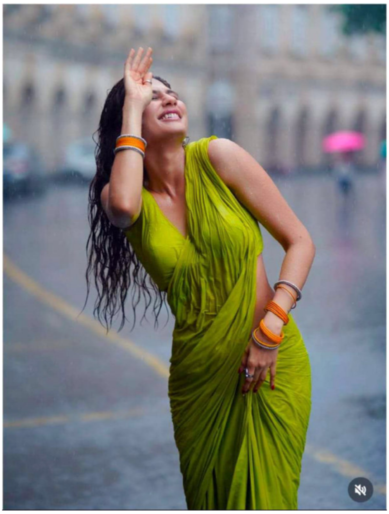

(४८)
मारू नको शर तू मदना रे

मारू नको शर तू मदना रे
सर सर मेघा आडून
दे सजनाला संगती माझ्या
सत्वर वेड्या धाडून

भिजले तनमन भिजला कणकण
रती देही हो उन्मन
भेट घडवुनी जरा होऊ दे
धुंद आमुचे मीलन

सहस्र कलिका उमलून येती
जणु एक समयाला
तो असला तर सोसून घेईन
तुझा मधुर प्रीत घाला

भिजल्या केसातून केवडा
उगाच का दरवळतो
ऋतू वर्षावी शीतल स्पर्शे
विरही जना तू छळतो

म्हणून म्हणते शर बरसू दे
सोबती राजस असता
उगाच मदनानले जाळीशी
काळजास मज नसता

दि.२२/०८/२०२५
रतेय ११.३९ वा.

(४९)
हसऱ्या जास्वंदीच्या फुला रे

हसऱ्या जास्वंदीच्या फुला रे
केशरी रंग बहरला
स्वागत करण्या श्री गणराया
उत्साहची संचरला

पराग डोकावून पाहती
देव निघाला का ते
गजाननाच्या चरणी वाहण्या
जन्म सफल करण्या ते

कळ्या सांगती फुले होऊ या
पटपट आता सारे
देव निघाले स्वर्गामधुनी
निरोप कथिती वारे

उरले केवळ चार दिवस
दुर्वांनो बहरा यावे
रोज आमुच्या सवे तुम्हीही
ईश मस्तकी रहावे

असा सोहळा पुन्हा न होणे
संवत्सर तरसावे
सृष्टीमधल्या कणाकणाने
गजानना हर्षावे

दि.२३/०८/२०२५
सकाळी ०८.०० वा.

(५०)
सर वरचढ पडे

जोर पावसाचा वाढे
वीज दमकून चढे
मेघ जोमात जोरात
सर वरचढ पडे
सर वरचढ पडे

झाडे हालती इतकी
वारे लोंबकळती की
झोके घेत राहती ती
कसे पिसाट पळती

आभाळात काळे काळे
खलबत चाललेले
त्याने उनाड ढगांना
बरसण्या पाळलेले

वीज विजाळून जाते
दात विचकून हसे
फासे भीतीचे कशी ती
फेकफेकते की असे

गडगडाटी ढगांच्या
झडतात मग फैरी
जलदांच्या वागण्याने
वाटतात ते हो वैरी

काळजात वीज एक
कळ जोरात चमके
ढग भयानक मनी
दात विक्राळ विचके

आता थांब बाबा थोडा
देई जगण्या उसंत
असे पिसाटल्यावानी
वागल्याने मना खंत

दि २४/०८/२०२५
रात्री १२.४३वा.

(५१)
इंद्रधनूच्या रंगांमधुनी

इंद्रधनूच्या रंगांमधुनी
स्वर्ग उतरतो धरणीवर
लोभस सुंदर वर्णसंगती
निसर्ग मोहक करणी तर

सात थरांचा असेल का तो
स्वर्ग म्हणूनी रंगही सात
सप्तसुरांनी देवही असतील
सुरेल ताना गीते गात

तिथे अप्सरा सप्त रंगांची
वसने लेऊनी मुरडत असतील
कला साधनेतुन त्यांच्याही
रंग नाचरे उधळीत असतील

देवस्त्रिया त्या कुलीन देवता
रंग सारे साधनेत भरुनी
भक्तीरंग अनुभवून देतील
रंग त्रिखंडी राहतील उरुनी

रंग मनाचे अंतरंगी मग
लेपून बसतील आणिक हसतील
रंग बाहेरी रंग आतुनी
श्रीरंगाचे अंशच असतील

दि.२५/०८/२०२५
रात्री ११.१७ वा.

(५२)
उंदीर मामा उंदीर मामा

उंदीर मामा उंदीर मामा
धावपळ कसली
पृथ्वीवर निघालेल्या
बाप्पासाठी असली

थोडे थोडके नाही बाप्पा
दहा दिवस राहतील
धरतीमातेवरती त्यांचे
कोडकौतुक पाहतील

आणा आणा लवकर
धावा त्यांना घेऊन
धावा सारे करतात
मोदक देऊन

लाडू मेवा मिठाई नि
खूप देऊ खाऊ
गणपती बाप्पा मोरयाचा
नारा सारे देऊ

उंदरावर बसून देवा
धावलात ना
बाप्पा आता सांगा
आम्हा पावलात ना

दि.२६/०८/२०२५
रात्री ०८.०७ वा.

(५३)
ओंकाराचे रूप तपस्वी

आगमनाने शुभ घडते
श्री गजानना तुमच्या
हरून विपदा विघ्ना
घ्यावे देवा हो आमच्या

तुमचे येणे महत्त
शुभंकर कल्याणाचे मूळ
विनष्ट करता देत
तुम्ही संकटांना समूळ

उत्सुकता किती मनात
असते तुमच्या येण्याची
रिद्धी सिद्धी ह्या सोबत
आणा कृपा ती देण्याची

बुध्दीप्रदाता देवा गणेशा
तूच गुणेश्वर हो
विद्या सकला कला
अधीन तव तू सर्वेश्वर हो

ओंकाराचे रूप तपस्वी
अरिमर्दक गणराज
घ्यावी पूजा प्राणप्रतिष्ठा
मानून हे भक्तराज

दि.२७/०८/२०२५
रात्री ११.२७ वा.

(५४)
विराजित झाले श्रीगणराज

विराजित झाले श्रीगणराज
अंगावरती शोभती साज
निवांत बसले श्री अधिराज
वाद्ये नाना टाळ नि झांज

झाली लगबग नैवेद्याची
मोदक लाडू अनारशांची
सुवास देती आस देवा
मेवा खीर पंचखाद्याची

कंठी गळा देख दिसते
दुर्वा शिरावरी बसते
केवडा पान सुगंधाळून
फुलांची माळ पहा हसते

फळांची करुनी आरास
सुक्या मेव्याची पुढे रास
पंचामृत अमृत वाटे
वळीवळाडू घे तुज खास

मंडप बांधला तुजसाठी
चमकती दिवे चमचमाटी
अगरू धूप दीप लाविले
भक्तीने रोज तुझी आरती

हात जोडुनी चरणी आले
कृपा वर्षावी तुझ्या न्हाले
आनंदाश्रू नयनी दाटती
घराचे मनमंदिर झाले

दि.२८/ ०८/२०२५
रात्री ०९.५४ वा.

(५५)
देवा गणराया

स्वरूप तुझे वेगळाले
रूपे अनंत
देवा गणराया तुझे
भक्तांशी बंध

म्हणुनी येशी दशदिनांस
राहण्या इथे
कैलासही शोभतो
धरणीवर जिथे

घरोघरी नानाविध
तुझी मूर्तता
रम्य तुझे दर्शन
जीवन पूर्तता

मोदकांसवे मिळो
आम्हास मोद हा
गंध तुझ्या भक्तीचा
उरी प्रमोद हा

मागणे सदा तुला तू
देई ज्ञान बा
कर्म घडो उत्तम
वाढो देश मान गा

दि.२९/०८/२०२५
रात्री ११.३७ वा.

(५६)
गणराज चरण त्वा धुवावे

खळखळत सागरा यावे
गणराज चरण त्वा धुवावे
किती महत्कार्य तुज द्यावे
तू ईशधामी त्या न्यावे

जरा धीर धरी तू अजुनी
दश दिनात उत्सव सदनी
मग अनंत येई चतुर्थी
तुझी भेट देवाशी त्यादिनी

ती पदकमले घे स्पर्शूनी
मग उधाण ये तुज हर्षुनी
सेवा श्रीगजाननाची
मग घडू दे जलमय भवनी

ते सर्जन होय विसर्जन
नव नूतन आशीष अर्जन
कणकण तुजमध्ये मिसळून
कर मोरया मोरया गर्जन

तू भेटण्यास हा उतावीळ
दीड पाच सात दिन सामावील
मग अनंत तत्व गणराज
तुजमध्ये विरघळू जाईल

तू नेशी त्यास निज सदनी
जप मंत्र गणेशु नित वदनी
सौभाग्य फळते प्रतिवर्षी
सांगे भक्त उत्साह निनदुनी

दि.३१/०८/२०२५
रात्री ११.५८ वा

(५७)
मोदकांचे मोदभरे खावे फराळ

प्राचीवर बरसली उषा सोनसळी
श्रीगणेशा नाम तुझे सुख साखळी

आज वाटे धन्यता तू घरी विराजिला
पावशी तू निर्धनास तसा धनाजीला

मोदकांचे मोदभरे खावे फराळ
लाडू अनारसे घ्यावी फळे रसाळ

सांज येई आरतीने गजबजलेली
रात तुझ्या चरणी सुखे अशी निजलेली

ढोल ताशे बोलतात मोरया मोरया
घरी दरी नाद झरे बाप्पा मोरया

दि.०१/०९/२०२५
रात्री १२.३७ वा.

(५८)
भक्ती तुझी धन हे माझे

तुझ्यात हरवताना देवा
गवसते मलाच मी
आज अनोलखीच वाटे
पाहताना आत मी

तूच आत व्यापलेला
तूच चराचरातून
घोष मोरयाचा होता
नाद ऐकू ये आतून

वाटते तुला पहावे
फुल जास्वंदाचे व्हावे
दुर्वा करुनी भावनांच्या
सेवेसाठी नीट रहावे

नानाप्रसादांच्या येथे
दाखवाव्या रोज राशी
देवा क्षणभरी बसावे
रोज तुझ्या पायापाशी

एक मागते तुला मी
भक्ती तुझी धन हे माझे
नेहमी भरू दे रे देवा
सन्मतीने मन हे माझे

दि.०२/०९/२०२५
रात्री १२.४८ वा.

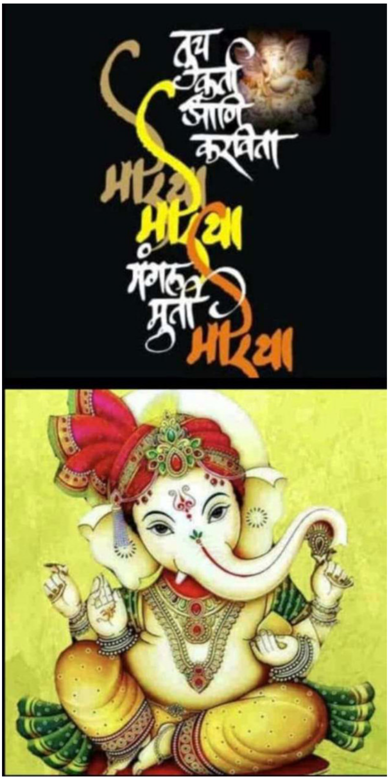

(५९)

आरतीला आत्मभान

केळीच्या रे पानावर
मोदकांची रास तुला
बाळ गणेशु तू यावे
सदनाला आस मला

सुगंधित आंबेमोहोर
दळीला मी पिठी केली
ओल्या नारळासी खवून
गोड भक्ती चवी नेली

गूळ आता गोडव्याला
खसखस पेरलेली
माया भरी उकडीची
पाती गोल घेरलेली

कळ्या त्यास देत मीही
सुखासुखी सुखावल्या
सारणाने भरूनिया
मोदकात विसावल्या

पंचप्राण समर्पण
आरतीला आत्मभान
रोज पूजा सार्थ व्हावी
द्यावे मज सौख्य दान

दि.०३/०९/२०२५
रात्री १०.४९ वा.

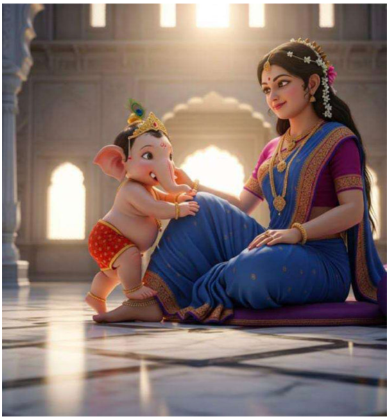

(६०)
पुत्र गुणेशु

येशी येशी आई पाशी
बाळ गणेशु
रूप मोहवीत जाई
पुत्र गुणेशु
माझा पुत्र गुणेशु

संकल्पित जन्म तुझा
जणू अकल्पित
मातृहृदय कामनांचा
आलेख स्वल्पित

बाळलीला चाललेल्या
रम्य रूप रे
वाटते मलाच माझे
हे स्वरूप रे

धन्यता की मान्यता
ही आई जन्मते
संततीमुळेच मातृ
रूप गण्यते

हरवते मी मजला
तुजसी पाहता क्षणी
येई माय कुशीतुनी
माया घे झणी रे
बाळा, माया घे झणी

दि.०४/०९/२०२५
रात्री १२.०६ वा.

(६१)
उद्या चतुर्दशी तुझी

नको लावू हुरहूर
नको जाऊ दूर दूर
देवा हेरंबा गणेशा
माझ्या पापणीला पूर

उद्या चतुर्दशी तुझी
अनंता रे अनंताची
आज थांबविण्या तुला
धडपड काळजाची

असा आलास पाहुणा
सुख भरभरलेले
घर तुझेच झालेले
तुझे घोष भरलेले

सांज सकाळी आरत्या
मोदकांची रेलचेल
मित्र पै पाहुण्यांचा
होई मंगलसा मेळ

तुझ्या विसर्जनासाठी
ठरलेली तिथी जरी
तुला राहण्या साकडे
वेडी भक्ती जाण परी

दि.०५/०९/२०२५
रात्री ११.५५ वा.

(६२)
सर्जन जेथे तिथे विसर्जन

सर्जन जेथे नित्य नव्याने
विसर्जनाचे सत्य खरे
पुन्हा एकदा रूप नवे अन
स्वरूप आकारास धरे

किती शाश्वती इथे कशाची
मूर्त ईश्वरही सांगतसे
कर्तव्यातून जीवकर्म
जन्म जन्माला बांधतसे

आहे तोवर जपणे सुंदर
आणि समर्पण करत रहावे
रोजचे जिणे उत्सव करता
सुखस्वप्नांचे मखर पहावे

जितके मिळणे लिहिले दैवी
मिळते तितके स्वीकारावे
थोडी पुन्हा मग वाट पहाता
विधात्याने झोळीस भरावे

भेट नि मीलन तसाच विरहही
गोष्ट गमक जर कळली तर
जे आहे ते जगलो आणि
रीत जगाची वळली तर

तेच सांगतो बाप्पा आपुला
घेऊ जाणून संदेशा
श्रद्धा मोठी त्याहून भक्ती
शक्ती बदलण्या नशीबरेषा

दि.०६/०९/२०२५
रात्री ११.४७ वा.

(६३)
फिरुनी ये तू जीवनी

शीण गेला तुजसी पाहून
शीन तू आलास रे
जीव इवला देखणे तन
देखणे मन खास रे

रंग ढवळा इतुका हिम जणू
डोळे चमकून जाती रे
खेळकर बाल्यात तुझिया
भाग्य येई जणु हाती रे

आत्मबंधातील गाठी
ना कळे जुळल्या कशा
तव नि भाग्येशाच्या प्रेमा
दृष्टावल्या का रे दिशा

जीव त्याचा तुजवरी तू
सोडूनी गेला कसा
कोणत्या त्या आठवांनी
ठेविला नाही ठसा

शर्थ केली जगविण्या तुज
वाचवू शकलोच ना
तू न आता घर उदासे
रडरडूनी थकलोच ना

अल्पकाळाचे तुझे
येणे इथे या भूवरी
शांती लाभो तुजसी तू
राहो सुखाने स्वर्गी परि

शक्य ना तुजसी विसरणे
तू सदा आमुच्या मनी
शीन मार्जारा रे बाळा
फिरुनी ये तू जीवनी

दि.०७/०९/२०२५
रात्री १२.३९ वा.

(६४)
पूर्वजांचे उपकार हो

नमन मनोमन पूर्वजगण हो
काल तुम्ही होता म्हणुनी
आज आम्ही अस्तित्वा आलो
रुधिर तुमचे धमन्यांमधुनी

अंश असू आम्ही कणकण तुमचा
जीवन लाभले तुम्हांमुळे
किती वाढले वंशवृक्ष तरी
त्याची कणखर तुम्ही मुळे

वसो मनी मोठी कृतज्ञता
जगतो तुमचा अनुवंश आम्ही
शृंखला चाले पिढ्यांची
त्याची कडी अन्? कडी आम्ही

लाभले गुणसूत्र तुमचे
आणि ते गुणधर्मही
रूप की प्रतीक आम्ही
चालताती कर्मही

लाभले संस्कार रीती
केवढे हे ऋण खरे
पाहिले ना पूर्वजांना
साऱ्या आपण तरी बरे

दिसती ते ना शिदोरी देती
आशीषांची भरभरून
सुखी सुखाने दुःखी दुःखे
आत जाती ते उरून

पक्ष पंधरवडा हा केवळ
ना ठरो उपचार हो
ना फिटु शकतील ऐसें
पूर्वजांचे उपकार हो

दि.०८/०९/२०२५
रात्री ०९.४७ वा.

(६५)
रंगले तुझ्याच श्यामरंगी मी

रंगले तुझ्याच श्यामरंगी मी
रंग एक झाले कृष्णा आपले
प्रीत खूण जणु मयुरपीस हे
नित्य तुझ्या मुकुटात शोभाले

आजही मनात असते राधिका
धारा वाहते तीच मोहवीत
कृष्ण सख्याच्या मनात राहते
सखी तयाची त्यास गाहवीत

दिशा भाळती सांज मोहरे
कुंजवनातील मोरपिसारे
भारावत जाती हो कशाने
रोज आजही तिथले वारे

गंध येतसे सुगंधी सारखा
माझे पुन्हा मानस हे गुंगते
साद वेणूची रुंजी घालते
सप्तसुरांवरी धुंद धुंदते

वाटते मला असे अजूनही
जवळी असशी नसशी दूर दूर तू
रम्य कथा ज्या घडल्या आपुल्या
प्रेमसरितेचा भासे पूर तू

दि.०९/०९/२०२५
रात्री ११.४३ वा.

(६६)
मायेस यावी भरती

दाणा दाणा भरतो जैसा
प्राण प्राणास आधार
रूप वेगळे रंग आगळे
सृष्टी होतसे साकार

जरा प्रभाती दिशा संगती
घेऊन कवेत हिंडावे
दवादवातून अमृतबिंदू
धरातलेवर सांडावे

मग ओठातून स्फूर्तिगाण ते
अलगद उमटून यावे
किलबिल चिवचिव काही असू द्या
गाणे सुरेल व्हावे

दाणा पाणी तोच देतो जो
चोच देऊन जातो
जगण्यासाठी कसे तुम्ही हो
लायक तेही पहातो

आनंदाचे रंग असावे
उडत्या पंखांवरती
नभात असलो तरी मातीच्या
मायेस यावी भरती
मायेस यावी भरती

दि.१०/०९/२०२५
सकाळी ०८.५४ वा.

(६७)
आता पुन्हा नव्याने

आता पुन्हा नव्याने
मी पाते गवती व्हावे
अन उंच उंच गगनी
स्वप्नात झुलण्या जावे

आता पुन्हा नव्याने
मी धरतीवर झोपावे
सुकलो जरी जरासा
पक्षिणी जीवा खोपावे

आता पुन्हा नव्याने
ऋतुगंध पीत जावे
वाऱ्यासवे मी शीतल
स्वर धुंद गाण गावे

आता पुन्हा नव्याने
दुर्वांची जुडी व्हावे
मस्तकी श्रीगणेशाच्या
मज भक्तिभावे वहावे

आता पुन्हा नव्याने
तुज एक मागणे रे
दे एकदा नशिबी
असे झाड बनून जगणे रे

दि.११/०९/२०२५
रात्री ११.४३ वा.

(६८)
तार जीवाची कृष्णसख्या तू

कुठले धागे कुठले नाते
कुठल्या रेशीमगाठी
राधा येते जगतामध्ये
तिच्या मोहनासाठी

आज बसावे चरणतळाशी
तू वेणू छेडावी
तार जीवाची कृष्णसख्या तू
राधेसंग जोडावी

प्रहर लोटती तुला पाहण्या
सांज सहज ढळते रे
प्राचीवरती स्वप्नं सावळे
सोनसळी फुलते रे

चंद्र राहतो सोबत करुनी
रात मोहरून जाते
सख्या सोबती राणी रोहिणी
सुखचित्र नव्याने पहाते

चांदण्यात न्हाऊन निघाली
राधामोहन जोडी
नित्य मनाला तुझ्या स्वरांची
भुलवीत जाते गोडी

दि.१२/०९/२०२५
रात्री ११.३२ वा.

(६९)
आठवणीतला रम्य सुकाळ

शेतावरची धमाल आता
कुठे विरुनी गेली
गावाकडची कमाल आता
मनी उरुनी गेली

दिवस सुगीचे फुलून यायचे
झुले रानातून झुलून यायचे
माहेरवाशिणी सासुरवाशिणी
हासू पिकुनी नभी जायचे

अंगण गोपाळांनी फुलावे
फुलाफळांनी नित्य फळावे
शेतीमधली धान्यलक्ष्मी
बहरून हे घरदार खुलावे

दानत होती दानासाठी
दाण्यासारखे हसरे मोती
माया वात्सल्याची ख्याती
मनात माणुसकीही होती

गाव हरवला शहर बकाल
पहाट कसली दुपारी होते सकाळ
कधी अनुभवला ज्यांनी आहे
आठवणीतला रम्य सुकाळ

दि.१३/०९/२०२५
रात्री ११.३० वा.

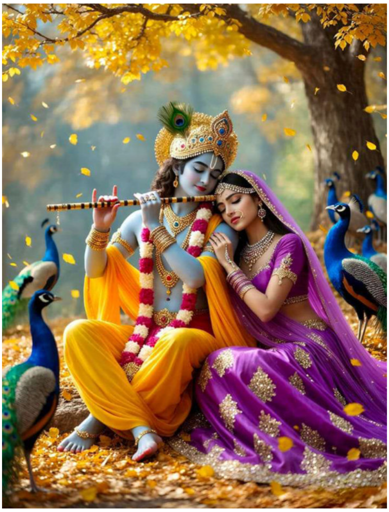

(७०)

कृष्णरंगी रंगलीस राधे

कृष्णरंगी रंगलीस राधे
श्रीरंगाचे रंग मनी
गोरी राधिका तरी सावळी
तीट लाविली तिला कुणी

मुकुंद असता सोबतीस मग
तुला विश्व परके भासे
नसता तो जवळी मग राधे
कुंजवनी तव उष्ण उसासे

राधाकृष्ण हे ऐसें मीलन
घडले तरीही ना घडलेले
शारीर सीमा लांघून केवळ
आत्मिक अनुबंध हे जडलेले

मिटुनी लोचने हरीजवळ तू
निश्चिंता अशी राधा होते
तोही तुझ्यात रमून जातो
एक प्रीतीची बाधा होते

आणिक येती सूर वेणुचे
धुंदाऊन दश दिशा गुंगती
नकोच काही राधेला तर
हवा श्यामसुंदर हा संगती

दि.१४/०९/२०२५
रात्री ११.४९ वा.

लेखिकेचा परिचय

- **डॉ. मंजूषा पंढरीनाथ कुलकर्णी,**

पीएच. डी. (संस्कृत), नेट (संस्कृत), सेट (शिक्षणशास्त्र), एम.ए. (संस्कृत), एम.एड., राजपत्रित अधिकारी वर्ग १ (महाराष्ट्र शासन, भारत) (सहाय्यक प्राध्यापक – संस्कृत)

२३१ समर्थ अलंकार, सदनिका क्र. २, कवितांच्या बागेसमोर, विठ्ठल रुक्मिणी मंदिराजवळ, ज्योतीनगर, छ. संभाजीनगर – ४०० ००५

ई–मेल : dr.manjushak@gmail.com

मोबाइल : + ९१ ९८२२८ ३९४९१ । व्हाट्सएप; +९१ ९०८२१ ६१५२४

सध्या :

- **प्रशासकीय अधिकारी, मुख्यमंत्री कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई (महाराष्ट्र)** येथे राजपत्रित अधिकारी वर्ग १ म्हणून कार्यरत.
- महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामध्ये राज्यात सर्वप्रथम स्थान अधिगत आणि राजपत्रित अधिकारी वर्ग १ शासनसेवेमध्ये २२ वर्षांपासून कार्यरत.
- **संस्कृत सल्लागार मंडळाची सदस्य, साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली.** **(https://sahitya-akademi.gov.in)**
- व्यापकदृष्ट्या मान्यताप्राप्त संस्कृत भाषातज्ज्ञ, **साहित्य अकादमी अनुवाद पुरस्कार २०२० प्राप्त,** उच्च शिक्षणातील शैक्षणिक विचारवंत, उच्च प्रशंसित कवयित्री, लेखिका, संशोधक आणि वक्ता.
- तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी लिखित ''वैदिक साहित्याचा इतिहास'' (२६० पृष्ठे) या **मराठी पुस्तकाचा (साहित्य अकादमी पुरस्कृत) संस्कृतमध्ये अनुवाद करण्याचा विशेष प्रतिष्ठेचा प्रकल्प** साहित्य अकादमीने प्रदान केला होता, जो पूर्णत्वाला जाऊन साहित्य अकादमीद्वारे अनुवाद प्रकाशित.
- आचार्य बाळाराव **सावरकर लिखित स्वातंत्र्यवीर सावरकर यांच्या चरित्राच्या (अंदाजे २००० पृष्ठांच्या) ४ खंडांचा अत्यंत सन्मानाचा संस्कृत अनुवाद प्रकल्प** स्वातंत्र्यवीर सावरकर राष्ट्रीय स्मारक, मुंबई यांनी स्वाधीन केला आहे. त्यापैकी प्रथम खंडाचा अनुवाद पूर्ण झालेला असून प्रकाशनाच्या मार्गावर.

- गेल्या २५ वर्षांपासून, भाषा, साहित्य, संस्कृती, कला, नाटक, शिक्षण आणि भाषेशी संबंधित विधायक कार्याचा प्रसार करण्याच्या ध्येयाने प्रेरित अन् कार्यरत आहे.
- संस्कृतच्या प्राध्यापिका, वसंतराव नाईक शासकीय कला आणि सामाजिक शिक्षण संस्था, नागपूर.
- **महाराष्ट्र शासनाच्या पहिल्या पूर्णवेळ महिला भाषा संचालक आणि महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग, महाराष्ट्र शासनमध्ये प्रशासकीय अधिकारी** ह्या पदांवर कार्यभार सांभाळला.
- पुणे विद्यापीठातून पदवी आणि पदव्युत्तर शिक्षण पूर्ण केले
- तसेच पुण्यातील एसएनडीटी विद्यापीठामधून देखील बी.एड. आणि एम.एड. पूर्ण केले.
- एकाच वेळी पुणे विद्यापीठ आणि टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठात अव्वल येण्याचा बहुमान मिळवला.
- MPSC वर्ग-एक परीक्षेमध्ये संस्कृत या विषयामध्ये सर्वप्रथम येण्याचा बहुमान
- विविध राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय परिषदा, चर्चासत्रे आणि परिसंवादांमध्ये अनेक शैक्षणिक शोधनिबंध सादर केले आणि अनेक प्रतिष्ठित पुरस्कार जिंकले.

लक्षणीय योगदान :

डॉ. मंजूषा या भाषा, कला, नाटक, संस्कृती, प्रशासन, साहित्य आणि शिक्षण या क्षेत्रांमध्ये अनेक बहुमुखी भूमिकांमध्ये योगदान देत आहेत. त्या संस्कृतमधील एक प्रसिद्ध प्राध्यापिका, एक प्रसिद्ध वक्ता, एक विचारशील प्रवचनकार, एक वाचक, एक उद्घोषक, एकल-कलाकार-नाट्यकलावंत/ सादरकर्त्या, एक कवयित्री, एक संशोधक, एक लेखिका आणि अशा अनेक क्षेत्रांमध्ये नैपुण्य असलेल्या विदुषी आहेत.

गेल्या काही वर्षांमध्ये डॉ. मंजूषा यांनी भाषिक संशोधन, अनुवाद, भाषा आणि कोशविकास आणि भाषा धोरणाची निर्मिती अशा अनेक महत्त्वपूर्ण क्रियाकार्यांचे नेतृत्व केले आहे. शिक्षण, साहित्य, प्रशासन आणि संस्कृती या

क्षेत्रातील त्यांच्या अद्‌भुत योगदानाबद्दल त्यांना अनेक पुरस्कार आणि सन्मानचिन्हांनी सन्मानित करण्यात आले आहे.

डॉ. मंजूषा यांनी मराठी कवितेच्या क्षेत्रात जागतिक स्तरावर विश्वविक्रमधारक अशी एक अनोखी ओळख निर्माण केली आहे आणि चरित्र, कविता, ललित आणि तात्त्विक तसेच वैचारिक लेखन अशा सर्व संबंधित शैलींमध्ये त्या एक उत्कृष्ट आणि प्रथितयश लेखिका म्हणून चमकत आहेत.

प्रकाशमार्गा: हे पुस्तक डॉ. प्रकाश बाबा आमटे यांच्या चरित्राचा (मराठी भाषेतील) डॉ. मंजूषा यांनी केलेला संस्कृत अनुवाद आहे ज्याला २०२० वर्षातील साहित्य अकादमीच्या अनुवाद पुरस्काराने गौरविले गेले. डॉ. आमटे यांच्या या अद्‌भुत जीवनप्रवासाचा संस्कृतमध्ये अनुवाद करण्यात डॉ. मंजूषा यशस्वी ठरल्या आहेत.

''साहित्यिक व्रत'' म्हणून गेल्या ६ वर्षांपासून, डॉ. मंजूषा रोज काव्यरचना रचत आहेत आणि प्रसारित करत आहेत. त्यानिमित्ताने मराठी कवितेतील 'हाय रेंज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड' मध्ये जागतिक विक्रम केल्याबद्दल महाराष्ट्राचे माजी राज्यपाल श्री. भगतसिंग कोश्यारी जी यांच्या हस्ते डॉ. मंजूषा यांचा सत्कार झाला आहे.

प्रकाशित पुस्तके –

- डॉ. मंजूषा यांनी मराठी, संस्कृत आणि इतर भाषांमध्ये अनेक उत्तम पुस्तके लिहिली आहेत आणि त्यांचे पहिले पुस्तक 'विवाह संस्कार' २०१० या वर्षी प्रकाशित झाले. त्यानंतर डॉ. मंजूषा यांनी संस्कृतमधील इतर अनेक पुस्तके प्रकाशित केली आहेत ज्यामध्ये श्यामस्य माता, विवेकानंदस्य विचारसौंदर्यम्, वेदकालीन स्त्रीरत्नानि, स्मृतिवचनानि, स्मृतिप्रतिपादित न्याय:, विवेकरत्नानि, प्रकाशमार्गा : अशी अनेक पुस्तके संस्कृतमध्ये रचली व अनुवादित केलेली आहेत. तर 'प्राचीन भारतीय समाज', 'सूर्य शक्ती और मानव', 'कौटिलीय अर्थशास्त्र', 'स्मृतीग्रंथ – भाग १ और २' ही त्यांची हिंदी भाषेतील पाच पुस्तके प्रकाशित झाली आहेत.

  त्यांच्या मराठीतील पुस्तकांमध्ये अनमोल विचार ठेवा – नचिकेता (लेखांचा संग्रह), लावण्यखणी (मराठी लावणी गाण्यांचा संग्रह), कणखरबाणा राणी

अहिल्या (अहिल्याबाई होळकर यांचे चरित्र), मृद्‌गंध (ग्रामीण मराठी भाषेतील कवितांचा संग्रह), एक पाती गवताची (ललित लेखसंग्रह), प्रीतसुधा, आरसपाणी–जीवनगाणी (मानवी जीवनावरील कवितांचा संग्रह), गोड–गोड पापा (बालकवितांचा संग्रह), सर्ग–निसर्ग, संतोष, उत्कर्ष, पूर्वा, सृष्टीगंध, युगंधरा (निसर्गावरील कविता), नाथा पंढरीनाथा, ईश भाग्येश (देवभक्तीपर), मंगेश, आंदण (प्रासंगिक), रूप–स्वरूप, श्रीरंग (राधाकृष्ण), अलवार, मधुश्री, सहा सोहळे (ऋतू), सुधांशु (चंद्र), दिव्यांतरी (सूर्य), बकुळफुले, अळुमाळु, सुरभी, कामिनी (फुलांवरील कविता), खाणाखुणा (पशु), वैष्णवी (पक्षी), नादश्रुती, श्वेता (तिच्यावरील प्रीत कविता), स्वामिनी (स्त्रीजीवन – भाग १), मृणालिनी (स्त्रीजीवन – भाग २), प्रमिला (धरती–आकाश), लाघव वेळा (सकाळ–संध्याकाळ), मनमंदिरा, तेजशलाका, उदय, मंजुभारती (जीवनपर कविता), प्रियतमा शुभांगी, नेहा, सुधीर (त्याच्यावरील प्रीत कविता), मन्मनी, इंदुमती, मंजुश्री, मानसी (ललितलेख), बोल बरवे, मनस्विनी, हृदयस्पर्शी (रसिक प्रतिक्रिया – कवीश्वर), प्रतिसाद, रसिकवरा, हृदयतरंग, अनुबंध (अन्य रसिक प्रतिक्रिया), गंधराणी (मिश्र कविता), श्रावणी (पाऊस कविता), उल्का (गझल), तेंव्हा (वेळा), नभ मोजताना (धरती–आकाश), जरा रेंगाळले (वाट), रंगतनु, कृष्णकांत (रंग), कविता माझी (सर्वोत्कृष्ट कविता), कवडसा, मृण्मयी, अबोली, अनावर मना, मल्मली, अक्षरा, अनुरंग, नवी नवेली, मन ओथंबुन गेले (मिश्र कविता) यांचा समावेश आहे.

याशिवाय विज्ञानातील संस्कृत, स्मृती धारा भाग–१ आणि भाग २, चतुरंग, शोधामृत, संस्कृत मराठी उखाणे, गौरवगाथा सूर्याची, जीवनचिंतन, भावमंजूषा, विचारकणिका, वेदकालीन स्त्रीरत्ने आणि अणुविज्ञानातील झंझावात – डॉ. अनिल काकोडकर, प्राचीन भारतीय समाज. ही पुस्तके देखील प्रकाशित आहेत. त्यांचे मराठीमध्ये ‘मंजु मंजिरी’ आणि ‘सर्ग निसर्ग’ नावाने ऑडिओ कवितासंग्रहही प्रकाशित झालेले आहेत.

प्रकाशनाच्या वाटेवरील पुस्तके –

(मिश्र कविता) – उमलवाट, दरवळ तुझे नि माझे, लोभसवाणी, (मन) मनमनुल्या, वेध मनाचा, शब्द पाखरा, मन मोहरून माझे, (अध्यात्म) –

निरव नमन, (जीवनपर) – क्षणांचं देण, आयुष्याचं गाव, (फुल) – फुललेलं मौन, (निसर्ग) – सुख सुखाचं, पानापानातली कथा, (प्रीत त्याची तिच्यासाठी) – स्पंदन रेषा, (सुख–दुःख) – सुखाचा किनारा, (नानी) – थांब जरा तू, (गंध–सुगंध) – दूर त्या तिथे, आनंद गंधपाणी, (स्त्री जीवन) उडण्या हे आभाळ, संस्कृत बालगीत संग्रह – बालमोदिनी, सुधा मूर्ती यांच्या 'तीन हजार टाके' या मराठी पुस्तकाचा संस्कृत अनुवाद – त्रिसहस्रसीवनम्, सुधीर शास्त्री यांचा मराठी काव्य संग्रह 'मनुष्य' या पुस्तकाचा संस्कृत अनुवाद – मनुष्यः, शब्द तुझ्या नावाचे, घडते नवेच काही.

मिळालेले पुरस्कार :

पुरस्काराचे नाव आणि वर्ष –

- कोकण मराठी साहित्य परिषदेचा अत्यंत मानाचा २०२२–२३ चा ललित गद्य विभागातील द्वितीय क्रमांकाचा सौ. लक्ष्मीबाई व राजाभाऊ गवांदे पुरस्कार 'एक पाती गवताची' या ललितलेखसंग्रहास प्राप्त झाला आहे.
- शिक्षाश्री सन्मान – २०२४
- स्व. वा.ना. उत्पात स्मृती पुरस्कार – २०२३
- परळी भूषण पुरस्कार २०२३
- मुंबई मराठी ग्रंथ संग्रहालय २०२३ पुरस्कार (गौरव गाथा सूर्याची साठी)
- संस्कृत भाषा सभा नाशिक, महाराष्ट्र तर्फे डॉ. व्ही. एम. गोगटे स्मृती पुरस्कार २०२३
- अखिल ब्राह्मण मध्यवर्ती संस्था, नाशिक २०२२ तर्फे सन्मान आणि सत्कार
- अखिल देशस्थ ऋग्वेदी ब्राह्मण मध्यवर्ती मंडळ, वडोदरा तर्फे ''साहित्य रत्न'' पुरस्कार २०२२
- सरस्वतीदेवी विद्या विकास ट्रस्ट पुरस्कार २०२२
- प्रेमचंद सन्मान २०२२
- अणुविज्ञानातील झंझावात : डॉ. अनिल काकोडकर – ३ राज्यस्तरीय पुरस्कार प्राप्त
- महात्मा फुले राज्यस्तरीय बाल–साहित्य पुरस्कार (महाराष्ट्र साहित्य प्रतिष्ठान) २०२१

- राज्यस्तरीय संत नामदेव चरित्र साहित्य पुरस्कार २०२०
- लेखक सुनील रंगराव देसाई राज्यस्तरीय बाल-साहित्य पुरस्कार २०२९
- संस्कृतसाठी साहित्य अकादमी अनुवाद पुरस्कार २०२०
- राष्ट्रपती पुरस्कार विजेते दिवंगत व्ही.डी. सर्जे गुरुजी प्रतिष्ठानचा जीवन गौरव पुरस्कार २०१८
- पत्रकार उत्कर्ष समिती (मुंबई)चा राज्यस्तरिय आदर्श शिक्षक पुरस्कार २०२७
- शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ आष्टी जि. बीड (महाराष्ट्र) चा राज्यस्तरीय आदर्श पुरस्कार
- द्वारका प्रतिष्ठानचा राज्यस्तरीय सर्वोत्कृष्ट प्रशासक पुरस्कार
- गोस्वामी संत तुलसीदासकृत रामचरित मानस पुरस्कार २०२६
- राज्यस्तरीय दैनिक भास्कर महिला पुरस्कार २०१२
- राज्यस्तरीय लोकमत सखी सम्राज्ञी पुरस्कार २०१२
- दिल्ली संस्कृत अकादमी, अखिल भारतीय-नवोदित - संस्कृत कवि प्रतियोगिता पुरस्कार २०१२
- लोकमत माझी आई पुरस्कार २०१२
- राज्यस्तरीय महिला गौरव पुरस्कार २०११
- संस्कृत नाट्य महोत्सव - संहितालेखन प्रथम पारितोषिक २०११
- संस्कृत नाट्य महोत्सव - नाट्य द्वितीय पारितोषिक २०११
- राज्यस्तरीय विद्यारत्न पुरस्कार २०११
- राज्यस्तरीय विद्यारत्न पुरस्कार २०१०
- S.N.D.T. महिला विद्यापीठ, सर्वतृतीया २००१
- मध्यप्रदेश संस्कृत अकादमी राष्ट्रीय निबंध रचना पुरस्कार १९९८
- महाराष्ट्र राज्यशासन संस्कृत प्राविण्य पुरस्कार १९९८

- **Digital Content :**

अ.क्र.	तपशील	लिंक
१	सखी सह्याद्री मुलाखत, दि. १०-१०-२०२४	https://www.facebook.com/share/v/FmEuAjAVeKGrunYB/?mibextid=WC7FNe
२	सोनाली नवांगुळ, डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांना साहित्य अकादमीचा अनुवादासाठी पुरस्कार	https://www.loksatta.com/pune-news/sonali-nawangul-dr-manjusha-ku-lakarni-sahitya-akademi-award-for-translation-akp-94- 2600116 ?utm_source =whatsapp_web & utm_medium =social& utm_campaign=socialshare buttons
३	"आपल्यालाच आपला प्रकाश होता आलं पाहिजे." साहित्य अकादमीचा पुरस्कार मिळाल्या नंतर मंजुश्री यांनी दिलेला हा संदेश आपल्या सर्वांसाठी साहित्य अकादमी पुरस्कार विजेत्या डॉ. मंजूषा कुलकर्णी MaxWoman वर.	https://youtu.be/Lqu-YF4G-rw
४	डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांना साहित्य अकादमी पुरस्कार	https://www.madhyamvruttseva.com/डॉ-मंजूषा-कुलकर्णी-यांचा/

५	महाराष्ट्राचे माननीय राज्यपाल यांचे ट्वीट	<https://twitter.com/mah a_governor/status/ @maha_governor 1439559856764030979 ?s=08 <https://twitter.com/mah a_governor/status/143955 9859536482304?s=08
६	संस्कृत भाषाव्रताचा सन्मान 'प्रकाशवाटा' या डॉ. प्रकाश आमटे यांच्या आत्मचरित्राचा संस्कृत अनुवाद डॉ. कुलकर्णी यांनी 'प्रकाशमार्गा:'	https://www.loksatta.com //lokrang/sahitya- akademi-award-for- translation-autobiography- of-prakash- amte-poet-prof-dr- manjusha-kulkarni- prakashwata-zws- 70-2612674/lite/ ?utm_source=whatsapp_ web&utm_medium=social& utm_campaign=socials harebuttons
७	https://mr.wikipedi a.org	https://mr.wikipedia.org/ wiki/मंजूषा_कुलकर्णी
८	प्रा.डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांचा महाराष्ट्र राज्याच्या मा. राज्यपालांच्या हस्ते अभिनव साहित्यिक विक्रम केल्याबद्दल सत्कार	https://youtu.be/ 6x7BRzz_seo

९	प्रशासक आणि संस्कृत विद्वान - डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांच्याशी भेट (डीडी न्यूजद्वारे)	https://youtu.be/ 7a5dNUZKnRk
१०	@MahaGovtMic	https://twitter.com MahaGovtMic/status 1476551366352924 672?s=08
११	कवयित्री डॉ.मंजूषा कुलकर्णी यांचा जागतिक काव्य विक्रम केल्याबद्दल राज्यपालांच्या हस्ते सत्कार 'साहित्यिक व संतांनी देश एकसूत्रात बांधला' भगतसिंह कोश्यारी	https://twitter.com/ InfoVidarbha/status/ 1418559733921816 580?s=20
१२	साहित्याच्या पारावर डॉ. मंजूषा कुलकर्णी सखी सह्याद्री - डीडी सह्याद्री दूरदर्शन मुंबई	https://youtu.be/ VEJcY4GX7tg
१३	सखी सह्याद्री	<https://youtu.be/IT LxInwuJc ; https:/ youtu.be/7a5dNUZKnRk
१४	खास कार्यक्रम / नवदुर्गासह डॉ.मंजूषा कुलकर्णी / नवरात्री स्पेशल / सकाळ मीडिया	https://youtu.be/ m1Ot_LzxI4k

१५	मनीषा नवपुते यांची फेसबुक पोस्ट	https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=126653335052919 8id=100015176343763&sfnsn=wiwspwa
१६	संजीव खानझोडे यांची फेसबुक पोस्ट	https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=4429100480484776 id=100001546044035 sfnsn=wiwspwa
१७	ऑडिओ अल्बम – ‘‘सर्ग_निसर्ग’’ ऑडिओ अल्बम – ‘‘मंजुमंजिरी’’	<https://vy6s8.app.goo.gl/NKnJ> https://vy6s8.app.goo.gl/A8Z5
१८	Special Screening of 100th Episode of Mann Ki Baat from Raj Bhavan	https://www.youtube.com/live/7-dyWQaLA?si=mid7qSf_HIM6WQ8q
१९	स्वामी विवेकानंद व्याख्यान : भाग – १	https://youtu.be/TrNMBV_ysf8?feature=shared
२०	स्वामी विवेकानंद व्याख्यान : भाग –२	https://youtu.be/NpvMk-Pu4dOs?si=typfHtOvNg-1hDXgT

सारांश :

- एकूण अनुभव (शैक्षणिक) : २२ वर्षे
- एकूण अनुभव (प्रशासकीय) : १३ + वर्षे
- व्याख्याने आणि भाषणे : १००० पेक्षा जास्त
- प्रवचने : ५०० हून अधिक
- शोधनिबंध प्रकाशित : १०० हून अधिक
- स्वलिखित पुस्तके (प्रकाशित) : १०८
- स्वलिखित पुस्तके (आगामी) : २४
- संशोधन प्रकाशने : १६
- परिषद / सेमिनार / कार्यशाळेत सहभाग (आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय आणि राज्यस्तरीय) : ४०
- परिषद / सेमिनार / कार्यशाळेत स्रोत-व्यक्ती / तज्ज्ञ म्हणून सहभाग : २०० हून अधिक
- पुरस्कार : २०० पेक्षा जास्त
- मिळालेल्या शिष्यवृत्ती : ९
- डॉ. मंजूषा यांच्या मार्गदर्शनात पीएच.डी. पदवी प्राप्त विद्यार्थी : ०५
- डॉ. मंजूषा यांच्या मार्गदर्शनात पीएच.डी. संशोधन कार्य सुरू असलेले विद्यार्थी : ०४

• • •